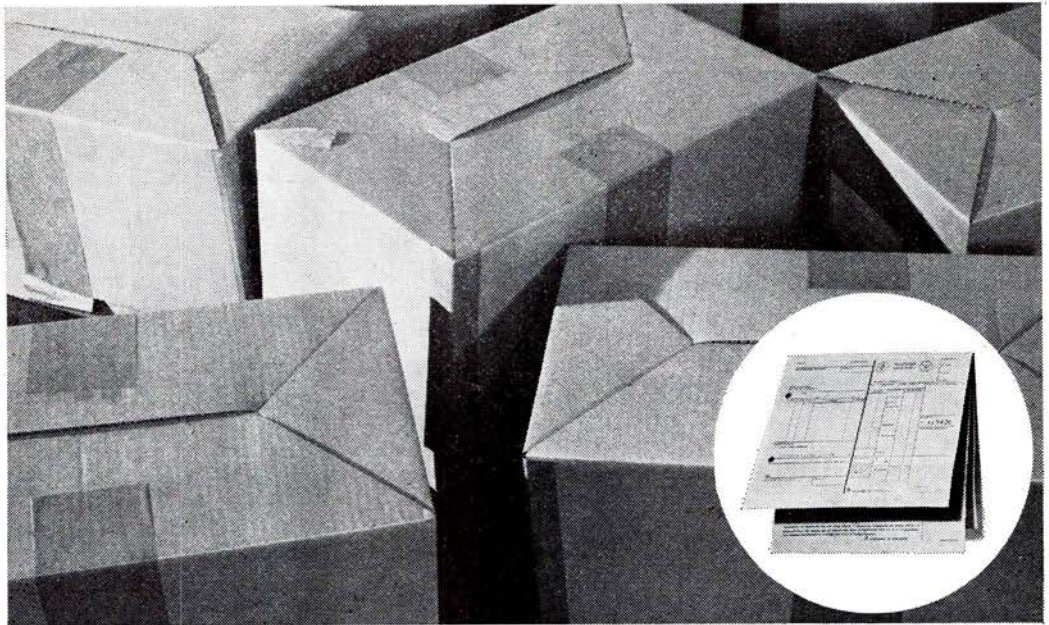

Jernbane-Bladet

hurtigt enkelt

PARAGONS FRAGTBREVSYSTEM

Forenklet udskrivning, idet alle bilag: Fragtbrev, kvittering etc. er samlet i ét sæt med indlagt CARBON-LET (éngangs-carbon) klar til brug.

Sættet kan udfyldes i én skrivning i hånden eller på skrivemaskine med tydelige og let læselige kopier gennem hele sættet.

Fortrykt nummerering giver sikkerhed og kontrol. Dette er af særlig stor betydning ved efterkravsfor-
sødelser. PARAGON FRAGTBREVE kan ved gennemslagstryk forsynes med afsender, mærke og ind-
holdsfortegnelse.

NØRREBROGADE 66-68
ÅBOULEVARDEN 70

2200 KØBENHAVN N
8000 ÅRHUS C

TLF.: (01) 39 33 22
TLF.: (06) 12 77 66

PARAGON A/S
SPECIALTRYKKERI FOR SYSTEMFORMULARER

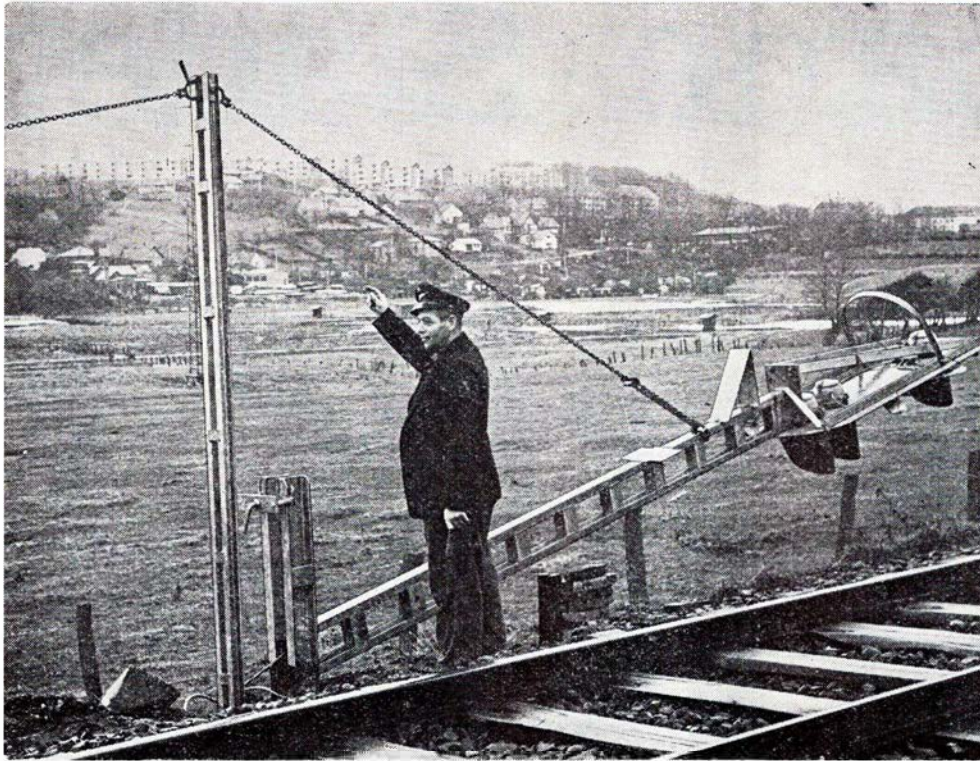

28. ÅRGANG

9

SEPTEMBER 1971

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Rejsning af daglyssignal på strækningen: Kolding-Lunderskov

DSI

leverer:

RELÆER
SIGNALER
MASTER
SPORTAVLER
MAGNETLÅSE
TUNGERULLELEJER
FJERNSTYRINGSANLÆG
AUT. BOMANLÆG
AUT. LINIEBLOKANLÆG
SIKRINGSANLÆG
TIL JERNBANER

DANSK SIGNAL INDUSTRI A/S

Stamholmen 175
Avedøre Holme - Hvidovre

HØJGAARD & SCHULTZ A/S
SL-JERNBETONSVELLER

Jernbane-Bladet

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Abonnement

18,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på girokonto 6 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

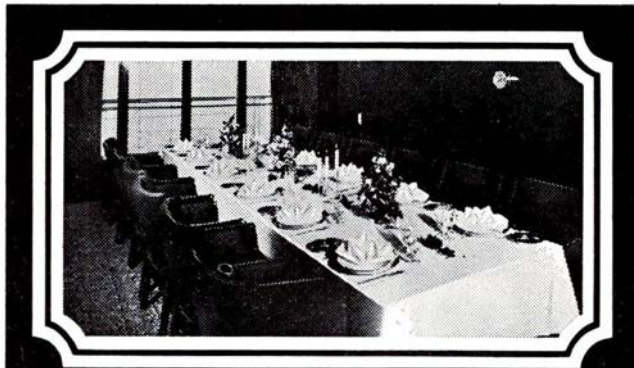
Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

SEPTEMBER 1971

Dette nummer indeholder:

Inflationsbølgen vokser hastigt	233
Månedens foto	235
Månedens emner	237
Københavns Jernbane Orkestre af 1921	
50 års jubilæum	240
Klageprotokollen	241
Sagt og skrevet	241
Af et lokos historie	242
Det lettere blandettogsloko ltr. Mx - II ..	244
Erindres det	246
Intermezzo	246
Rutebilnyt	246
I få linier	247
Fra dagbogen	248
Modeljernbane	249
Foto-hobby	250
Privatbanenyt	253
Fra klubberne	255
Personalialia	255
Dødsfald	255
Boghjørnet	257
September-journalen	258

Fest ombord!

Om bord på en af DE STORE BÅDE kan De få Deres egen festsalon og arrangere Deres eget private party med alt, hvad De ønsker af mad og drikke til ØRESUNDSPRISER. Medens båden sejler mellem København og Malmö, kan De holde en dejlig fest og fejre, hvad der fejres bør i smukke, smagfulde omgivelser med det blinkende Øresund som ramme omkring festen. Tænk over det - til konfirmation, bryllup, fødselsdag - simpelthen alt - utraditionelt.
Drej (01) 14 77 70

DE STORE BÅDE

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter
Piber og lightere m. m.
Dag- og ugeblade
Bøger og papirvarer
Film og solbriller
Damestrømper og sæbe m. m.

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet i Danmark

Aktieselskab

Vi mødes i

E-B-M
og BUKSEKÆLDEREN
Østergade 1 - Århus - Tlf. 12 17 77

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET
ved L. Sørensen
Stadion Allé 33 . Århus . Tlf. 12 76 54
1. kl.s kolonial, mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager, øl og sodavand

Vi handler i ...

» **EKKO** «
Vin- og Tobaksforretning
ved M. Christensen og G. Laursen
Tamperevej 1 . Århus . Tlf. 16 44 46
Stort udvalg i tobakker - cigaretter - piber
Vine og spirituosa - Ekstrafin kaffe

SERVICENTER

ved B. C. Larsen
ved »la Tour« - Randersvej 139 - Århus
Telefon 16 31 01
Benzin - Olieskift - Smøring - Vask
samt stort udvalg i autoudstyr

TAGE HVIDS EFTF.

Rosenvangs Allé 47 . Århus
Telefon 14 01 79
1. kl.s kolonial - konserves - dybfrost
samt vine og spirituosa
Prøv vor ekstrafine kaffe

Gå til fagmanden

Brammersgades Træskohandel
v/ John Sørensen
Brammersgade 2 - Århus - Tlf. 12 41 93
Træsko - Træskostovler - Hjemme-
fodtøj i stort udvalg fra eget værksted

AARHUS CROM TEKNIK

ved Leon Sørensen
Rosenkrantzgade 1 . Telefon 12 69 30
Slibning - Fornikling - Forkromning

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET
ved Kr. Bruun
Sct. Paulsgade 15 . Århus
Telefon 12 80 78
1. kl.s mejeriprodukter - kolonialvarer
samt øl og vand

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF SERVICE
v/ Bent Hansen
Ingerslevs Plads, Århus, tlf. 13 04 74
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Spec.: Undervognsbehandling samt alt
mekanisk arbejde

Købmand A. MØLLER

Flodgaards eftf.
Marstrandsgade 1 . Århus . Tlf. 12 14 79
1. kl.s kolonial - mejeriprodukter
vine - spirituosa samt årstidens
frugt og grønt - Prøv vor fine kaffe

DE SKA' SKINNE DEM

EL-SHAVER model 300
Normal pris ..... kr. 204,-
Til Dem ..... kr. 129,-

Byens Shaverekspert

Åboulevarden 43, Århus C. Tlf. 12 23 62

Damerne går ind til ...

EKKO SALONEN
ved Ulla Sørensen
Ekkodalen 5 . Århus . Tlf. 16 52 32
1. kl.s individuel behandling udføres

Vi handler med fordel i ...

FRUGTHALLEN
ved Børge Fisker
Vestergade 25 - Århus - Tlf. 13 18 95
Alt i årstidens friske frugt og grønt

Købmand Th. Primdahls Eftf.

ved E. Bachmann
Sønderport 1 . Århus . Tlf. 14 22 47
Alt i 1. kl.s kolonial - konserves - vine
- spirituosa samt dybfrost
NB. Prøv vor ekstrafine kaffe

MARSELIS KONFEKTURE

ved Ruth Petersen
Dalgas Avenue 27, Århus, tlf. 12 36 70
**Lækkert brød og kager fra Park Alleens
bageri samt stort udvalg i chokolade
og konfekturer. Bestilling på dessert-is
modtages. - Åben 7,30-21,30, lørdag
og søndag 7-19, fredag lukket**

KABO OST

ved Preben Jensen
Grønnegadegade 41 . Århus . Tlf. 13 56 74
Altid 1. kl.s vellagrede oste
Spec.: Islandske spegesild,
såvel hele som marinerede

RUSTBESKYTTELSE I CENTRUM

Specialværksted
for undervognsbehandling
CAR PROTECT
Nørrebrogade 22-26 . Telefon 13 48 96
Prisliste sendes uden forbindelse
Deres vogn færdigbehandles
fra morgen til aften

Vi kører til ...

ved Ceres
**autoværksted
servicenter**

Automekaniker Alex Clausen
(ny indehaver)
Telefon 13 21 92

1. kl.s autoreparationer
samt quick-service udføres

AUTOOPRETNING - RUSTSKADER
- så kør til ...

BAHNSENS AUTOOPRETNING
Thunøgade 19 . Århus . Tlf. 13 55 46
Håndværks-kvalitet til rimelige priser

H. J. MADSEN

Bedemand
Jægergårdsgade 17-19 . Århus
Telefon 18 28 66
(også søn- og helligdage formiddag)

Glarvester E. Christensens Eftf.

ved Egon Petersen
Klostergade 32 . Århus . Tlf. 12 56 05
Alt i glarmesterarbejde, glas, bygnings-
glas, blyruder, autoruder m. m.

Individuel service samt hurtigt og reelt
arbejde, så kør til ...

MIDTBYENS AUTOCENTER
Klosterport 4 - Århus - Tlf. 13 75 01
**Enhver form for reparationsopgaver
udføres på alle bilmærker**
NB. Vi har åben hver weekend
for nødhjælp ...

Vi handler hos ...

IVANS KØDUDSALG
Brendstrupvej 85, Århus. Tlf. 16 73 56
Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt hjemme-
lavet pålæg og salater
NB. HUSK vor populære UGEPAKKE

Inflationsbølgen vokser hastigt

af månedens debat

17. AUGUST VAR en særdeles bemærkelsesværdig dato. Tuborg måtte aflevere 1,8 mill. kr. Amerika forlod guld, og dyrtidstillægget udløste en dyrtidsportion, der koster erhvervene og det offentlige mellem 1,5 og 2 milliarder kr. i lønningsudgifter om året. Det må siges, at det her er lykkedes formanden for CO I at dreje lønnings- og økonomiministeren en ubehagelig knap, da man for at bevare pristallet, fik dette skruet ned til tallet 100, lidt længere mellem dyrtidsportionernes udløsning, og dyrtidsportionerne forhøjet med ca. 50 pct! Når regeringen gik med til dette, var det i forvisning om, at der tidligst ville blive tale om en ny dyrtidsportion i foråret 1972. Men foreløbig er det alligevel blevet til en dyrtidsportion, og der mangler kun 2,6 points til, at der udløses en ny dyrtidsportion med januar pristallet. Fl. økonomiminister Iver Nørgaard siger: Det var en utidig pillen ved pristallet, der blev vedtaget i foråret, og mener at regeringen må erkende sin fiasko og tage sagen op til fornyet overvejelse. Organisationerne siger, som også rigtigt er, at pristallet er godtgørelse for prisstigninger, der har fundet sted for flere måneder siden, men man vil ikke indrømme, at pristallet er årsag til nye prisstigninger, og dermed har vi skruet uden ende. Monopoltilsynet gav straks efter pristallets offentliggørelse tilladelse til forhøjelse af lønninger på bilreparationer på 60 øre i timen fra september, til dækning af omkostninger som følge af *dyrtidstillægget*. Siden prisstoppet for bilreparationer indførtes den 3. april i år, er der givet tilladelse til forhøjelser på i alt kr. 4,10 pr. time inkl. de

ovennævnte 60 øre. Danmark er det eneste land i Europa, der benytter pristal og dyrtidstillæg. Det skulle vel ikke være derfor, at Danmark sammen med et par andre europæiske lande befinder sig i toppen af den internationale inflationsstatistik, hvor Danmarks forbrugsindeks i løbet af de seneste tolv måneder er steget med 7,2 pct.?

I VORT februar causeri skrev vi at gdr Poul Hjelt i en nytårssamtale med dagspressen under overskriften: *Pengene og livet*, fortalte om sin private livsførelse, der altid havde været særdeles økonomisk, hvoraf man måtte forvente at generaldirektørens økonomiske evner også måtte komme DSB til gode. Tiden har siden da vist os noget helt andet. Generaldirektøren ønskede ikke at benytte den tjenestebolig i Sølvgade som tidligere generaldirektører havde boet i. Alle mere menige, der søger en stilling, hvortil er knyttet tjenestebolig, mere eller mindre brugelig, må fraflytte en som regel billig bolig og flytte ind i den til stillingen hørende bolig. Når pensionsalderen efter en kortere periode indtræffer, må de pågældende med kort varsel fraflytte tjenesteboligen, og se sig om efter anden og som regel dyrere bolig. Noget skulle boligen i Sølvgade bruges til, hvorfor man brugte et betydeligt beløb til at indrette lejligheden til generaldirektørens sekretariat. Vingehjulet, altså det gamle bomærke, blev kørt ind på et sidespor og 5 – fem – kunstnere blev engageret til at tegne et nyt mere moderne bomærke. Resultatet af denne konkurrence kender alle. Men ofre 65.000 kr. for at få tegnet DSB i tre blokbogstaver,

var at få for lidt for pengene. Ingen af disse foranstaltninger vil kunne give DSB større indtægter.

-bro.

TRAFIKMINISTER Ove Guldberg har pådraget sig de jydere vrede. Det er så galt, at medlem og gruppeformand for de konservative udi Århus amtsråd, hr. Asger Jensen, Randers, har udnævnt ministeren til en nådig herre, som alle må bøje sig for. Årsagen er, at Ove Guldberg simpelt hen ikke vil, som de andre vil. Stridens genstand er den af Århus amtsråd planlagte store nye lufthavn i Hammel. Det nye amtsråd går næsten fulltalligt ind for, at der snarest påbegyndes bygningen af en storlufthavn, der nok i nogen grad skal aflaste lufthavnen i Kastrup, men samtidig være en konkurrent til tyskernes vældige lufthavn i Hamborg. Og det kan jo nok siges, at på denne baggrund haster det sandelig med at få gjort noget ved sagen! Ministeren har den noget mere nøgterne opfattelse af sagen, at lufthavnen i Tirstrup i stedet vil kunne udbygges forsvarligt for et beløb, der ikke vil nærme sig det astronomiske tal, som en helt ny lufthavn i Hammel vil komme op på. Man bør sikkert medgive trafikministeren, at selv drabelige luftfartstilhængere gør klogt i at holde begge ben på jorden, og at skatteydernes penge ikke skal kastes i grams uden alvorlig overvejelse. Udbygning eller nybygning af lufthavne her i landet kan ingen fornuftigvis modsætte sig, al den stund fremtidens trafik i høj grad også vil afhænge af ordnede forhold og landingsbaner for de større og større fly,

der vil sætte stadig mere præg på fremtidens trafik i luften. Men man bør holde hovedet koldt og ikke bygge flyvepladser på hvert andet gadehjørne. Det kræver omtanke at planlægge. Hvis vor hukommelse ikke bedrager os, mener vi at kunne erindre, at trafikministeren tidligere har demonstreret, at han nok er hjemme på sin post. Derfor mener vi at kunne støtte ham i den opfattelse, som han har givet udtryk for i prioriteringen af Tirstrup og Hammel lufthavne.

En anden ting er, at det nok kan undre folk med normal opfattelses- og høreevne, at man i Århus amtsråd ikke har lært det mindste af støjproblemerne i Kastrup. Befolkningen på Amager er til det ulideligste plaget af flystøj døgnet rundt, og på denne baggrund ville det være naturligt at spørge de flyvelystne herrer i storamtet Århus, hvorfor det skulle være så attraktivt at etablere en lufthavn, der bare i væsentlig grad vil forøge støj- og møjproblemerne. Beboerne omkring den påtænkte lufthavn er naturligvis ikke blevet spurgt af kompetente myndigheder, men til forskellige blade har de utvetydigt givet udtryk for, at lufthavnen ønsker de alle hen, hvor peberet gror!

DEN 22. MAJ 1971 må siges at være en sorgens dag i jernbanernes historie, thi på denne dag døde der delvis elleve banestrækninger, to på Sjælland og ni i Jylland. I alt blev ca. 350 km jernbanespor berørt ved delvise eller hele nedlæggelser, men spørgsmålet er jo slet ikke afgjort ved beslutningen om at omlægge banernes drift. For det første vil personalet blive berørt i overordentlig grad, angående forflytninger og lignende, men det er en nærliggende tanke, om det nu også er den helt rigtige måde at afvikle jernbanedriften på. Med den hårdhændede nedlæg-

ningspolitik, der nu er indført ved DSB, tør man ikke helt roligt se fremtiden i møde, for det er på sin plads at spørge: Hvad bliver det næste? Så vidt det kan ses, har man fra DSBs side ikke gjort meget for at banerne i det hele taget skulle have en chance for at overleve, man har ikke prøvet noget nyt, indførelse af lettere tog med hyppigere toggang og lignende. Man ser bare på de kolde kendsgerninger: Underskud er lig med lukning af vedkommende banestrækning. Vil man i den yderste konsekvens følge disse moderne metoder op, vil man inden længe kunne imødesee, at jernbanerne i Danmark helt vil miste deres betydning, hvilket i sig selv vil kunne få uoverskuelige konsekvenser. Nedlæggelser og dårligere og dårligere betjening af publikum kan ikke umiddelbart være den rigtige vej til at erhverve kunder til et foretagende som, det tør jo nok siges, virkelig har midler til at få tag i det rejsende publikum. Ved de foretagne indskrænkninger regner DSB med årligt at kunne spare 12-15 millioner kroner, men det er ikke udelukket, at man ved at føre en helt anden trafikpolitik nok kunne have mindsket underskuddet i væsentlig grad. Det er for let bare at sige: Vi lukker.

MEGET AKTUELT skal tjenestemænd og andre fra oktober have flere inflationspenge i lønningsposen, hvilket vil sige, at der efter de nye, forhøjede dyrtidsportioner skal udbetales omkring 2 milliarder kroner på årsbasis af den i forvejen ret betrængte statskasse. Som bekendt har regeringen længe arbejdet på, at dyrtidsreguleringen så vidt muligt helt skulle ophæves, men noget alternativ kunne ikke sættes i stedet, hvorfor man var nødt til at fortsætte efter de en gang vedtagne regler. Hvor katastrofalt det kan være at ville ændre dyrtidsreguleringen uden at have noget bedre at sætte i stedet, er rege-

ringen grundigt blevet belært om, idet man, hvis man havde bibeholdt de gamle dyrtidsstatser, ville have sparet statskassen for en halv milliard kroner årligt. Det lønregulerende pristal er efter tallet 103, og efter de nye, forhøjede fødevarerpriser kan man uden at være økonomisk vismand med sikkerhed fastslå, at den næste dyrtidsportion allerede er godt på vej. Og det er overordentlig betryggende at fastslå på nationaløkonomisk basis. Tjenestemændenes dyrtidsportion er, helt som alle andre, på 3%, men regeringen har resolveret, efter en slags aftale med organisationerne, at der med 26. skalatrin og derover, hvilket vil sige en indtægt på omkring 45.000 til 50.000 kr., skal tilbageholdes en tredjedel af dyrtidsportionen som en art tvungen opsparring, der først kan frigives med renter pr. 1. juli 1978. Vi har, som det sagt i al beskedenhed er vor vane, kontakten sædvanligvis velunderrettede økonomiske eksperter, som rent ud erklærer, at administrationsudgifterne til de indefrosne penge nogenlunde vil gå op med statens kalkulerede fordel. Vi har her i landet nogle, der kaldes økonomiske vismænd. Vismænd er de sikkert nok. Men det er helt bestemt ikke dem fra Østerland.

DET ER en ret udbredt opfattelse, at der her i landet er lighed for loven, men man kunne uden at omgås letsindigt med sandheden udmærket føje følgende bemærkning til: Gælder ikke i alle tilfælde for tjenestemænd. Da der fra 1. april 1970 indførtes fuld folkepension, man må sige omtrent for alle, blev der gjort en bemærkelsesværdig undtagelse for tjenestemændenes vedkommende, idet disse fik deres tjenstepension nedsat med et såkaldt samordningsfradrag, hvilket udgør indtil 74% af folkepensionen, eller altså tre fjerdedele af denne. En sådan åbenlys uretfærdighed over for en anselig gruppe medborgere burde man snarest søge udlignet. Desværre er det et almindeligt postulat hos mange uden for tjenestemandskreds, at tjenestemændene oppebærer store pensioner på det øvrige somfunds bekostning, og det ved enhver inden for etaterne, bestemt ikke

- også Deres plads står åben i

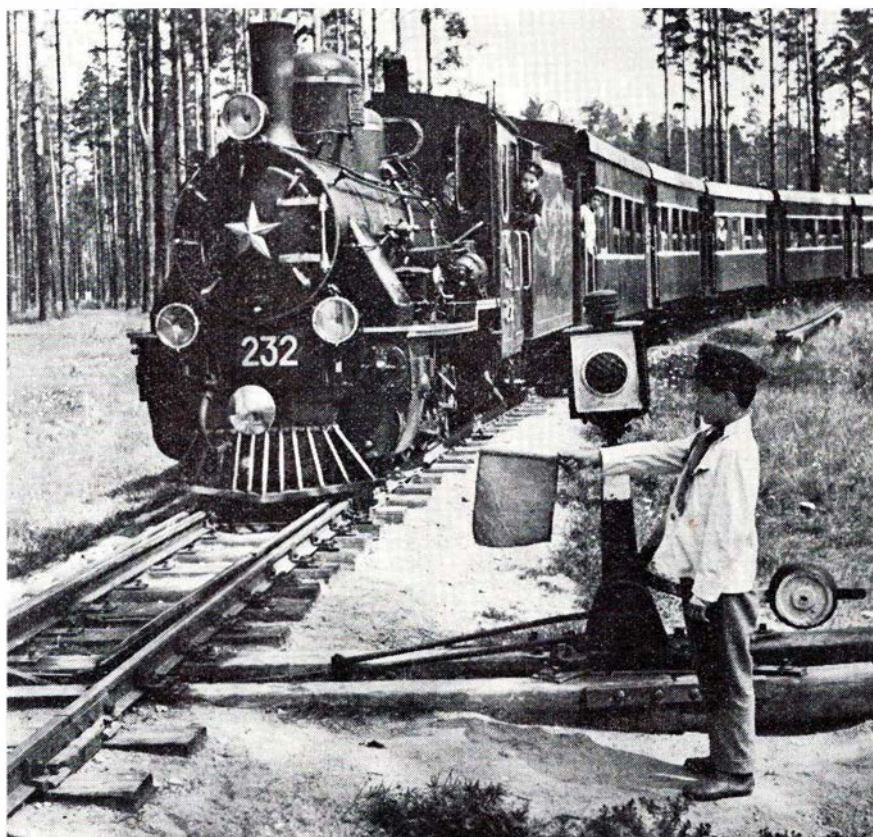
JERNBANE-HJEMMEVÆRNET

Alle oplysninger hos HJEMMEVÆRNET - Sorgenfri Slot - Lyngby - (01)87 59 81

Månedens foto

er tilfældet. Tjenestepension og folkepension er noget tjenestemanden ligesom alle andre har indbetalt i fuldt mål til, ikke alene gennem store skatter og afgifter, men ikke mindst ved at have været staten en billig arbejdskraft gennem mange år. Derfor burde de naturligvis kunne nyde frugterne af sin egen indsats. Men staten har altså konstrueret et knudret »samordningsfradrag«, der snildt beregnes af folkepensionen, men, hokus pokus, fradrages i tjenestepensionen. Herved er det tydeliggjort, og kan ikke understreges ofte nok, at tjenestemændene som den eneste gruppe i velfærdssamfundet ikke modtager den fulde folkepension. Hvor længe denne diskriminerende tåbelighed skal fortsætte, får nok stå hen i det uvisse, men det burde være en indlysende og interessant opgave for de dertil indrettede forhandlingsdelegationer at bringe en så åbenlys uretfærdighed mod tjenestemændene ud af denne syndige verden. De fleste vil utvivlsomt være enige i, at selv om tjenestemændene nok er et tålmodigt folkefærd, må det ske ved først givne lejlighed.

LANDSFORENINGEN DANSKE Vognmænd er ikke tilfreds med DSBs regnskaber. Foreningen mener, at DSB bør kunne fremlægge detaljeret regnskab for hver enkelt trafikgren, hvilket ifølge statsbanernes ledelse ikke vil kunne lade sig gøre i en overskuelig fremtid. Der er vel næppe noget at sige til, at vognmændenes forening er utilfreds med DSB som en alvorlig konkurrent, men det er nok for stort et forlangende at kræve minutios fremlæggelse af interne regnskaber, som DSB ikke engang er i stand til at fremlægge. Generaldirektør Poul Hjelt siger til pressen, at det nok vil tage ca. 10 år at specialanalysere etatens enkelte aktiviteter, og det er jo nok noget længe at vente. Det er rene gætteri, når det fra tid til anden fra forskellig side påpeges, at den og så den gren af foretagendet gi-

Russisk børnejernbane

I Sovjetunionen findes der i 34 byer jernbaner, der udelukkende er indrettet for – og betjenes af børn. Billederne her er fra Ukraines hovedstad Kiew. Børnene har stor fornøjelse af disse miniaturejernbaner, som giver en god start, hvis man senere hen i livet skulle

beslutte sig til at blive rigtig jernbanemand. For at det hele skal gå rigtigt til, overvåges afviklingen af trafikken af en voksen jernbanemand, der som regel er en pensionist.

BJ.

ver kolossale overskud, men underskudet tales der ikke så meget om.

Vi er ikke bange for, at generaldirektøren skal blive trængt op i en krog af selvbestaltede specialister, og vi vover her på generaldirektørens vegne at afgive et svar til Landsforeningen Danske

Vognmænd: Danske Statsbaner er som bekendt landets største vognmandsforretning. Og enhver ved, at det en købmand sætter til på gyngerne, tjener han ind på karrusellerne!

BJ.

To oaser på Københavns Hovedbanegård

**HOVEDBANEGÅRDENS
RESTAURANTER**

**KØBENHAVN
Telefon (01) 14 12 32**

Preben H. Madsen
RESTAURANT – BAR – BISTRO – KONDITORI
KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED
Hurtigt – nemt – billigt

Nyt fra hele verden

Kulturfilm

Musikfilm

Farcer

Tegnefilm

— vi har cinemascope

11 35 40

Århus og omegn

Tandlæge JENS ULSØ

Torstilgårdsvej 12 st. tv. - Tlf. 24 12 80
(busstoppestedet)
Langkærparken - Tilst
Konsultation fra kl. 9-17, lørdag efter
aftale

Velkommen hos ....

TEXACO service

v/ Bent Eskildsen

Skæring Strandvej 1 . Egå . Tlf. 22 06 83
Benzin og autodiesel - Marfax smøring
- olie samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres

PARFUMERI- OG LEGETØJSFORRETNINGEN

ved Grethe Tiedemann

Sdr. Ringgade 7 . Århus . Tlf. 14 21 92
Stort udvalg i de førende parfumeri-
artikler samt trikotage og legetøj

GEERTS BLOMSTER

ved M. Hofverberg

Sdr. Ringgade 35 . Århus . Tlf. 14 34 75

Alt i årstidens friske blomster -
buketter - kranser - dekorationer
samt bærebuketter

NB. Vi har åben søndag kl. 9-12

Vi kører til ...

AUTORET

ved Aa. Nickelsen

Vermundsgade 7 . Telefon 14 33 20

1. kl.s kvalitetsarbejde udføres indenfor
auto-opretning med faglig garanti

Har De startbesvær - så ring til ...

Aarhus Akkumulatorfabrik

v/ Ejner Christensen

Anholtgade 13 . Telf. 13 23 74

Akkumulatorer til den rigtige pris

Vi handler hos ...

KØBMAND KLÆSTRUP

Tranekærparken 5 . Risskov

Telefon 17 80 85

Det førende udvalg i kolonial, konser-
ves, dybfrost samt vine og spirituosa

T. R. Glas

Randersvej 315 . Lisbjerg . Telf. 23 12 73

Nybygning - reparation - omforandring
- salg af alle glassorter - spejle -
blyrunder etc.

Fugning med Tiokol

- vore vogne kommer over hele landet

Når det gælder den elegante og mo-
derne hårpleje - så gå til

KAI SPROGØE

Frederiks Allé 145 - Århus. Tlf. 137567

1. kl.s individuel behandling udføres

»Bag den gode smag« ...

HJORTSHØJ BAGERI

ved Villy Kristensen

Stationsvej . Hjortshøj . Tlf. 22 02 33

1. kl.s lækkert brød og kager

NB. Bestillinger modtages gerne

Alt i årstidens frugt, grønt og
specialiteter ...

H O V E

Kridthøjtorvet . Højbjerg . Tlf. 27 23 60

Frugt og Grønt specialcenter

Grenå

SPAREKASSEN FOR GRENAA OG OMEGN

Torvet 15-17 - Telefon *32 14 44

GRENAA HAVN AFDELING:

Strandgade 11 - Telefon *32 16 44

Kontortid: 9-12 og 14-16,30

Fredag till. 18,30-20. - Lørdag lukket

Langå

SPAREKASSEN for Langaa og Omegn

Bredgade . Telefon (06) 46 13 22

Daglig 9.30-15.30

fredag tillige 16.30-18 - lørdag lukket

Filialer: Stevnstrup - Torup

Bredgade 62 . Langå

Salg og service af TV og radio m. m.

Reparationer

sædvanligvis fra dag til dag

Ring 46 15 67 - og bliv tilfreds

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 - Postgiro 78 63

Mandag, tirsdag og onsdag 9.30-16.00

Torsdag 9.30-17.00

Fredag 9.30-17.00 og 18.00-19.30

DORTHE KOLONIAL

v/ Dorthe Gammelgaard

Jernbanevej 35 - Silkeborg

Alt i kolonial - konserver - vine -
spirituosa samt tobaksvarer .....

Prøv vor ekstrafine kaffe

Telf. 82 14 55

Vejen til bedre service ...

BP service

ved H. E. Husted

Borgergade 71 . Silkeborg

Telefon 82 46 61

benzin - olie - vask - smøring
autoudstyr - quick-service udføres

Vi anbefaler et besøg i den
nyrestaurerede

Banegårdsrestauration

v/ Ole Berg Borregaard

Silkeborg - Telefon 82 77 01

Den mode- og kvalitetsbevidste
køber TØJ hos

STENOV

Tværgade 10 - Silkeborg - Tlf. 82 72 96

TOLSTRUP CYKLER

ved Anders Rødgaard Nielsen

Frederiksberggade 14 . Silkeborg

Det store udvalg i cykler,
autocykler samt tilbehør

1. kl.s reparationer udføres

Aut. PUCH forhandler

Telefon 82 24 78

Gælder det reparation af våben, fiske-
hjul og fiskestænger, så gå til

BØSSEMAGEREN

v/ Villy Thomsen

Vestergade 31, Silkeborg. Tlf. 82 59 01

Nye våben, fiskegrej og tilbehør

Vi handler i ...

GRØNNES BAGERI

Århusvej 39, Silkeborg. Telf. 82 25 10

Alt i friskt og lækkert brød

Bestillinger modtages gerne

Månedens emner ...

Ny strukturinddeling ved DSB

Ifølge »Ingeniørens Ugeblad« regner DSB med inden udgangen af 1972 at have et forslag klar til strukturændring for organisationen af stationstjenesten.

20 områder

– Om vi vil foreslå 15 flere eller færre områder ligger ikke fast endnu, siger generaldirektør Povl Hjelt. I det hele taget skal vore tanker i høj grad bearbejdes og beslutninger er ikke truffet. Men det vi tilstræber ved en nyorganisering som den skitserede, er at opnå en bedre udnyttelse af vore ressourcer, både medarbejdere og materiel.

Vi tilstræber en øget specialisering på forskellige gebeter, og en stærkere delegering af myndighed og ansvar fra centralorganer til de centrale organer. Samtidig håber vi også at kunne få en bedre fordeling af opgaverne mellem driftsorganer og administrative organer, og vi skulle vel også gennem en sådan gruppering rundt omkring i landet kunne få enklere samarbejdsforhold. Men hovedtanken er selvfølgelig at få en mere slagkraftig organisation.

Samtidig med at vi decentraliserer fra København og ud til områderne, vil vi centralisere de lokale opgaver, der egner sig til det, hos områdeledelsen.

Vi vil ikke mindst lægge vægt på, at vi på det lokale plan kan samle og styrke vor markedsmessige indsats og finde en ledelse med en kommerciel indstilling til problemerne. Jeg tror faktisk, at øget ansvar for såvel en indtægtsside som for en omkostningsside giver et betydeligt incitament til medarbejderne.

De fem hovedsektorer, vi forestiller os i en områdedrift, er: 1) driften, det trafikale, 2) passagertransporten, 3) godstransporten, 4) budget- og regnskabssiden og 5) medarbejdersiden.

Ekstra lederuddannelse

Som nævnt regner vi med at have gennemarbejdet planerne inden udgangen af 1972, og samtidig vil vi have vort regnskabssystem så udbygget, at det vil kunne klare den budgetmæssige side af opgaven, som er meget væsentlig. Ved siden af disse ting arbejder vi med problemet om lederuddannelse, altså spørgsmålet: Hvilken uddannelse bør en områdeleder og hans nærmeste medarbejdere have. For de yderligere opgaver, der lægges ud, kræves naturligvis en dertil svarende uddannelse.

– DSB vil etablere en række knudepunkter for sin stykgodstransport, sådan at forstå, at stykgodset skal transporteres med jernbane mellem knudepunkterne og videre ud til kunderne som landevejstransport. Hvordan passer det med tankerne om områdedrift?

– Der er ikke taget endelig stilling til, hvordan en koordinering skal foregå, men det er klart, at der skal ske en koordinering. Muligvis vil knudepunktstankerne kunne glide ind som en del af områdedriftssystemet. Dvs. at knudepunktlederen vil blive en af lederne under områdelederen.

Bliver planerne til virkelighed vil områdelederen bl. a. få eget budgetansvar og øgede opgaver i forbindelse med DSBs markedsføring af såvel gods- som passagertransport.

Køge Bugtbanen

Tidlig morgen, søndag den 1. oktober næste år, kører Køge Bugt banens røde S-tog fra Københavns Hovedbanegård mod Vallensbæk. Første afsnit af S-banen til Køge eller knapt femten kilometer bane til ca. 130 millioner kroner.

I en ny tids trafik er beløbet 39 mill. kr. ikke så afskrækkende. Herregud. Man kan få en jumbojet i SAS for de penge. Til gengæld har man måttet opføre 40 broer på de 14 km. Overførsler

Ferie- og udflugtssteder

ANLÆGSPAVILLONEN HOLSTEBRO

ved Inghard Jørgensen

Telf. (07) 42 07 09 . Privat 42 54 93

Selskaber – udflugter m.m. modtages indtil 275 couverter. – Madkurv må medbringes.

Musik hver fredag-lørdag fra kl. 20–1.30

Åbent hele året, og vi har moderniseret – så her er hyggeligt

Besøg de nyrestaurerede lokaler på ..

HOTEL STRUER

Østergade 30 – Tlf. 85 11 00

Koldt bord – varm mad – lune retter

Selskaber modtages – hyggelige mødelokaler. Spec.: Vi leverer også mad ud af huset.

Vi mødes og hygger os på ....

RESTAURANT TEGLGÅRDEN

Struer – Telefon 85 11 57

Et 1. kl.s spisested

Nyrestaurerede lokaler

Restaurant SCHWEIZER

Strømgade . Hjørring . Telf. 92 48 32

Et 1. kl.s madsted

Vore hyggelige selskabs- og mødelokaler anbefales . . .

Skal De på Djursland, så ....

LØGTEN KRO

&

CAFETERIA VALHAL

Telefon (06) 99 11 13 og 99 12 26

Selskaber og firmaudflugter indtil 400 couv.

Alt i tandteknik

Reparationer – Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

***
damm's
radio
***

ALBERTSLUND

6470 88

Service: 64 79 52

Ferie- og udflugtssteder

Vi mødes og hygger os på ....

WESTEND

Låsbygade 85-87 - Kolding. Tlf. 520536

Ny vært: **ERLING SCHWENCKE**

Vi mødes og hygger os på ....

Vestervangens CAFETERIA OG RESTAURATION

ved Iris og Oscar Sørensen

Vestervangsvej 69 - Viborg. Tlf. 626809

Slap af i hyggelige omgivelser og nyd den lækre mad på ....

RESTAURANT NUMMER EET Østergade - Randers - Telefon 43 02 55

BAR - VINSTUE - RESTAURANT

Husk vore små hyggelige og intime selskabslokaler

Vi anbefaler ....

CENTER CAFETERIET

Valdemarsvej 1 - Kristrup - Tlf. 429766

God daglig middag, lækker smørrebrød, kaffe, pølser, Hot dogs, bøfsandwich, grill-kyllinger, delikat Rønbjerg is kan nydes i vore hyggelige lokaler - eller leveres gerne ud af huset

Vi spiser på ....

BYKROEN

ved Jan Mathiasen

Haderslevvej 14, Kolding. Tlf. 52 07 15

Et 1. kl.s madsted

Vi anbefaler ...

CAFETERIA NORDKAP

ved Gert Jacobsen

Nordkap . Holstebro . Tlf. 42 58 34

Grill - Kyllinger - Forårsruller
- Bøfsandwich - Pølser - Hot dogs
samt en god kop kaffe

Privat samvær eller
forretningsfrokost:

STRUERS GODE SPISESTED
venter på Dem!

Restaurant VESTERGAARD

Holstebrovej . Struer . Telf. 85 19 95

Vi mødes og hygger os på ...

RESTAURANT TRETEN

v/ Th. Johnsen

Søndergade - Struer - Tlf. 85 03 83

for banen, hvor de nye vejanlæg skærer sig igennem. Den største af broerne - over Enghavevej - er 120 meter. Mange af dem er imponerende anlæg.

Ny og enklere overdækning på perronerne sikrer, at folk kan vente tørskoet. Alle stationer får elevator for svagføre og mødre med barnevogne. To steder - Sydhavn og Brøndby Strand - får rulende trapper.

Jo, vist bliver det et fint baneanlæg. Køretiden mod busdrift skæres ned fra 40 minutter til 22 mellem Vallensbæk og Hovedbanen. Så nu venter man langs Køge Bugt - til dagen oprinder for »Den Store Begivenhed« - DSB-dagen.

DSB holder »udsalg«

I en 14 dages forsøgsperiode, der startede mandag den 16. august, ville DSB ligesom visse rejsebureauer praktisere »Sidste minuts tilbud« for godstrafik mellem Jylland og Fyn.

Taksterne bliver det halve af de ordinære. Forsøget gennemføres ved udnyttelse af tomme godsvogne, der sendes fra Ålborg-Århus-området til Odense. Det vil i perioden dreje sig om ca. 700.

Når man har draget erfaringer af forsøgsresultaterne, vil DSB overveje, om særlige rabatter skal indføres permanent.

Enmandsbetjente godstog

DSB starter 26. september forsøg med enmandsbetjente godstog. Det er meningen, at forsøgsordningen skal strække sig gennem hele vinterperioden. Sigtet med disse forsøg er efterhånden at indføre enmandsbetjening for de allerfleste godstog, dvs. størstedelen af statsbanernes trafik i det hele taget.

DSBs rejsebureauorganisation

der efterhånden er blevet et kæmpeforetagende, står foran udvidelser og nye aktiviteter.

Der føres afsluttende forhandlinger om leje af Wulffs møbelforretnings store lokaler i Panoptikon-bygningen på den anden side af banegraven, og det er meningen, at DSBs største rejsebureau Astoria ved hovedbanen også skal have Wulff-lokalerne til rådighed.

Samtidig udvides også andre af organisationens bureauer, og DSBs rejsevirkomhed er i det hele taget inde i en udvikling med ny, betydelig opgang. Stordriftens fordele udnyttes. Mens den samlede omsætning i fjor androg 133 mill., bliver den i år ca. 155 mill. kr.

DSBs bureauvirkomhed er den største i landet med 25 indenlandske og

seks udenlandske rejsebureauer. I udlandet møder Hamborg-virkomheden med en årsomsætning på ca. otte mill. kr., Berlin med seks og Paris med tre. - Hertil kommer millionomsætning i Gøteborg, Oslo og London.

Blandt Danmarks rejsebureauer er DSBs organisation nu desuden blevet landets største sælger af SAS-billetter! Alle større DSB-bureauer møder med betydelig opgang i salget af flybilletter.

For Astorias vedkommende er der således en stigning på 18%, mens Magasin møder med 20. Største opgang tegner Nørre-bureauet i Folke-Feries bygning sig for, nemlig 37%. Til sammenligning tjener, at SAS' totale billetsalg via samtlige danske billetudstedende bureauer i samme tidsrum er steget med 11%.

Blandt de nye fremstød er også et netop etableret Middelhavs-samarbejde (tog-skib) med DFDS, og foruden salget af egne selskabsrejser til udlandet hører også formidlingen af »chartertog« med til virkefeltet.

Samarbejdet med Stjernerejser vil også få megen betydning for det fælles virke, der består mellem DSB og Dansk Folke-Ferie.

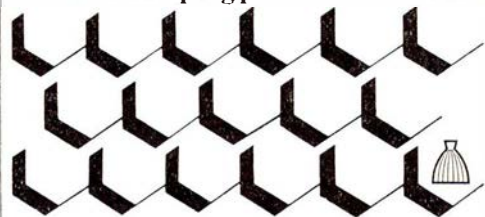
Automatisk billet salg

DSB vil nu oprette automater og automatisere billetsalget. Der anskaffes maskiner til at stå for billetsalget på samtlige stationer på den nye Køge Bugt bane, således at de kan være ubemandede, og siden er det meningen at indføre sådanne maskiner også på andre stationer.

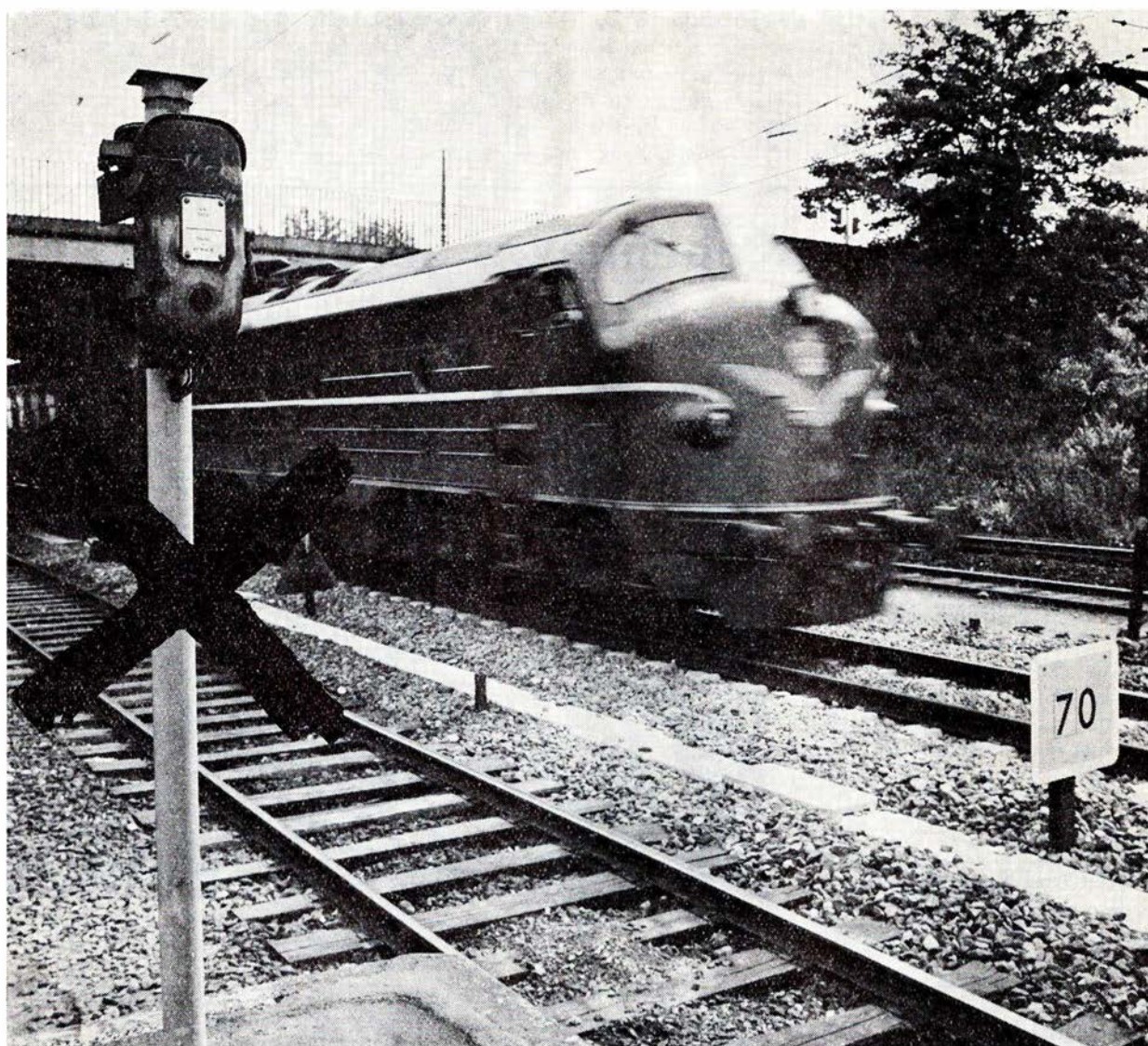
Man har fundet frem til nogle helt fantastiske maskiner, der med en ganske enkel trykknappbetjening leverer de ønskede billetter og som er i stand til at modtage betaling både i form af mønter og sedler, siger statsbanernes kommercielle chef Thorkil Thomasen.

DSB køber nu et par af disse maskiner på prøve, men det er meningen derefter at indføre dem på Køge Bugt banen suppleret med billet salg og service fra chokolade- og avis kiosken. Ha-

Bikuben sætter præg på samfundsmønsteret

BIKUBEN GIVER DEM BEDRE RÅD

Signaltelefonerne i
den københavnske nærtrafik
afløses af
et radiotelefon-system
fra Storno

I samarbejde med DSB
har Storno udviklet
robuste og driftssikre
radiotelefoner
til banernes trækraftenheder

Storno

STORNO A/S . FABRIK FOR RADIOTELEFONSYSTEMER
VED AMAGERBANEN 21 . 2300 KØBENHAVN S

Ferie- og udflugtssteder

Vi anbefaler...

MØLLEGÅRDENS CAFETERIA

ved Anni og Franch Jokumsen
Møllegade 11 - Ålborg - Tlf. 12 04 06
Pølser - Hot-dogs - Bøf - Sandwich
Grill kyllinger - Pommefrites m. m.
samt kaffe og smørrebrød

Vi anbefaler et besøg på...

SPØRRING KRO

Telefon (06) 98 90 13

Et 1. kl.s madsted i hyggelige
og venlige omgivelser
Selskaber og foreninger modt. gerne
Ny vært: Poul Erik Nielsen

Man spiser godt hos...

C. F. CHRISTIANSENS EFTF.

(Restauranten)

ved Viggo Frederiksen

Kirkegade . Vejle . Telf. 82 84 25

NB. Lokaler til foreningsmøder
samt familiefester

Vi mødes og hygger os i...

RESTAURANT PINGVINEN

Søndergade 14 . Struer

Telefon 85 21 59

Lad udflugten gå til...

NY MØLLE KRO

Lisbjerg pr. Århus

Telefon 16 27 15

Et 1. kl.s madsted

Vi spiser på...

Fragtmandscentralens Cafeteria

Søren Frichsvej 51-53 . Åbyhøj

Telf. 15 47 82 . Privat 22 21 24

Nymonterede selskabslokaler
indtil 150 couv.

Lækkert selskabssmørrebrød leveres
på bestilling

STENVAD kager

— det store navn i SMÅ kager

reskovbanen planlægges på samme måde, og efterhånden indføres det automatiske billetsalg på de københavnske S-banestationer og i øvrigt på stationerne rundt om i landet. Det bliver på denne måde muligt at gennemføre billetsalg døgnet rundt, samtidig med at man sparer personale. Det giver efter DSBs mening en bedre service for

publikum, samtidig med at det fører til en forbedring af regnskabet. En særlig betydning vil det automatiske billetsalg få ude omkring på provinsstationerne, hvor det er meningen at holde de almindelige billetsalgsekspeditioner åbne på de travle tider på dagen, hvor billetautomaterne da optræder som afsluttende medhjælp.

Københavns Jernbane Orkester af 1921's 50-års jubilæum

K J O ved 40-års jubilæumskoncerten i Generaldirektoratets gård, Sølgade 40, i 1961. Dirigent: John Hindsberg

Københavns Sporvejsorkester var det første funktionør-orkester i København, og med dette orkester som forbillede, enedes nogle jernbanefunktionærer om at starte et jernbaneorkester. Det var i årene efter første verdenskrig. Selv om der ikke den gang var besættelse af fremmed krigsmagt, oplevede landet efter nogle velstandsår - de såkaldte »Gullaschår« - en stagnation i erhvervslevet, og det var derfor ikke den bedste tid at ville starte et orkester på, da det den gang som det i øvrigt gennem det meste af musikforeningens levetid har været småt med finanserne. Personalets lønninger var meget beskedne og derfor kun lige til at opretholde et hjem for, så man så ingen anden udvej til at skaffe penge til instrumenter, end ved at starte en kortspilklub »Ruder Es« med et månedligt kontingent på 1 kr., der så vidt muligt skulle bruges til indkøb af instrumenter.

Foreningens vanskelige start spædede den just ikke nogen lang levetid, men

alligevel står orkestret ved 50-års jubilæet som et særdeles velspillende og dygtigt orkester. I de første år og under anden verdenskrig blev der i lige grad lagt vægt på det musikalske og det selskabelige.

Foreningen blev i 1921 stiftet under navnet Jernbanefunktionærernes Musikforening af 1921. Men som følge af, at en stor del af orkestrets medlemmer i 1931 meldte sig ud af Jernbaneforbundet som protest mod det indgåede lønforlig, blev foreningen dermed delt i to orkestre. Det nye orkester, Københavns Jernbane Orkester, startede med kun 17 mand efter at DJF havde ydet orkestret et rentefrit lån på 1900 kr. til indkøb af instrumenter.

Efter flere års indbyrdes stridigheder mellem de to orkestre, enedes man om at sammenslutte de to orkestre i en ny forening, Københavns Jernbane Orkester af 1921, og siden er det gået støt fremad for orkestret. Foreningens motto: at gavne og fornøje, har man på

mange måder efterlevet ved at mucisere ved jernbanernes festlige lejligheder, Børnehjælpsdage, på hospitaler og ved alderdomshjem, på medlemmers jubilæumsdage, sølv- og guldbryllupsdage, hvor dagens højdepunkt som regel var, når nogle af orkestrets medlemmer mødte med en musikalsk morgenhilsen på festdagen.

Internationalt har orkestret også haft samarbejde med Stockholms Jernbanenorkester, det østrigske orkester i Knittelfeld og senest med orkestret i Berleburg. Orkestret har med held deltaget i amatørorkesterstævne-konkurrencer, hvor det i 1948 og 1950 blev nr. 1 i gruppen for orkestre på ikke over 30 mand. I de senere år medvirker orkestret ved DSB rejsebureau »Astoria«s rejsematiné hvert forår i Tivolis koncertsal, hvortil der altid er udsolgt længe i forvejen.

På selve jubilæumsdagen, den 12. oktober, holder foreningen »åbent hus« i Dansk Jernbaneforbunds nyindrettede mødelokaler i Bredgade 21 kl. 14-17.

Det er foreningens store jubilæumsønske, at flere musikudøvende melder sig til deltagelse i orkestret, men også at endnu flere af jernbanepersonalet vil være med til at støtte orkestrets arbejde ved at være passive medlemmer af foreningen. Kontingentet er kun 10 kr. årligt. Såvel formanden, togfører H. Lauridsen, telf. 96 70 52, som kasseren, Egon Jensen, telf. 75 41 84, tager gerne mod indmeldelser. Lad en sådan indmeldelse være en jubilæumsgave til foreningen.

Rybro.

KLAGEPROTOKOLLEN

– Det er sørgeligt at se, hvor dårligt folk opfører sig i myldretiden på byens store S-togs stationer. Man får næsten tøjet flået af under ind- og udstigning, og folk står parat som gribbe for at få en siddeplads.

Fladklemt passager.

– DSB vil helst have, at mange flere rejser med tog, men hvad gør de for at få os til det? De indskrænker så meget, at vi her i Brande skal bruge fire timer for at komme til Randers, mens det før den 26. maj kunne gøres på halvanden time. Det synes jeg i alle tilfælde er for ringe.

G. Fr., Brande.

SAGT OG SKREVET

DSB jager de rejsende væk

– Og jeg har ikke fortrudt, jeg gik af den gang, siger Dam. Forholdene ved DSB er ikke, hvad de har været. Jeg tror stadig, det er rivende galt med de mange nedlæggelser af stationer og den personalepolitik, der føres. Man skulle hellere skabe ordentlige befordringsmuligheder for publikum – nu jager man blot de rejsende bort.

N. C. Dam blev den sidste stationsforstander i Rødkærsgade, og også på anden vis sagde han farvel til en epoke, idet han gennem syv år var formand for Jernbanepostekspeditorforeningen, indtil den blev opløst i maj måned i år.

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB
LANDSRETSSAGFØRER
Søndergade 10-12 . 8000 Århus C
Telefon (06) 13 01 00

Advokat

HENRIK SCHOU
Møderet for Landsret
LRS. Victor Christensens Eftf.
Middelgade 3 – Randers – Tlf. 42 84 66

ADVOKAT

GUNNAR BERGHOLT
Stationsvej 4 . Holstebro
Telefon (07) 42 48 11

Århus

Når det gælder **GAVEARTIKLER** – går vi til specialforretningen

BILLEDSKÆRER
Erling Christensen

Sjællandsgade 35 – Århus C
Telefon (06) 12 85 31

Moderne brugskunst – figurer – skulpturer – relieffer – dek. kunsthåndværk

Penge er ikke alt...

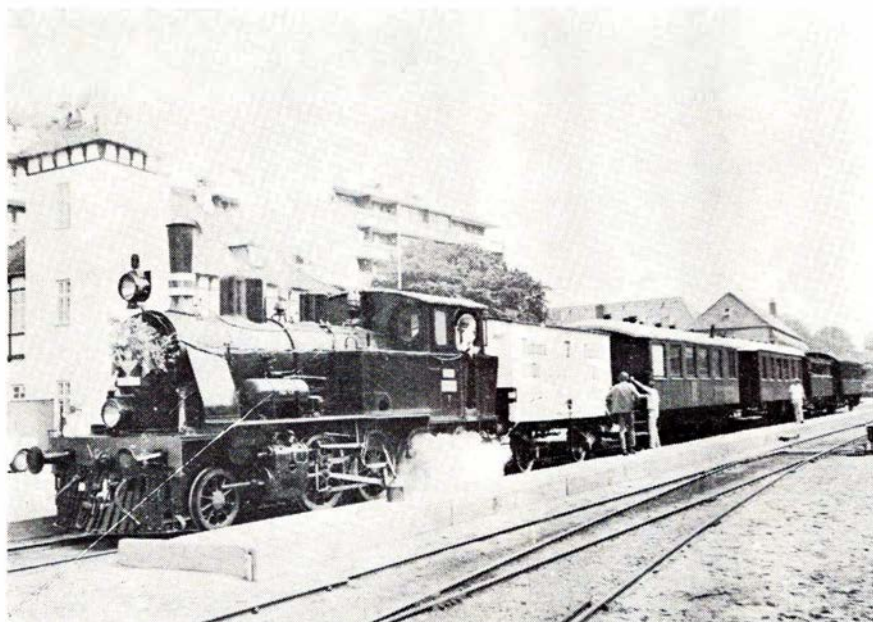
Penge er ikke alt.... men rare at ha'. Livet er sjovere og lettere med orden i økonomien. Få konto i Sparekassen – det gir ro og tryghed.

Det går hurtigere i

SPAREKASSEN

Af et lokos historie

ØSJS nr. 7

Helsingør Jernbaneklubs veteran tog på Grønnehavn station på indvielsesdagen den 26. juni 1971. Loko ØSJS nr. 7

Det er efterhånden meget sjældent at høre om nyreviderede damploko her i landet, men den 13. maj fik Helsingør Jernbaneklub dog godkendt sit arbejde på ØSJS nr. 7 og lokomotivet er allerede i fuld sving under dets nye ejere.

Lad os blade lidt i historiebogen og se hvad den fortæller om nr. 7s fortid.

Kolding Sydbaner åbnedes i 1911 med to linier dels mellem Kolding og Hejlsminde, dels mellem Kolding og Vandrup, i alt 58 km bane. Der anskaffedes fem damploko, nemlig tre stk. 1-C-0 lokomotiv, nr. 1, 3 og 5 og to stk. 1-B-0 lokomotiv, der fik nr. 2 og 4. Alle blev leveret af Henschel & Sohn, de fire i 1911 og nr. 5 i 1912. Alle fem maskiner var typiske privatbanemaskiner for den tid, men absolut moderne, dvs. med Smiths storrørsoverheder, rundglider, omløbsanordning på gliderne, vakuumbremse og dampdynamo til togets belysning. Endvidere havde maskinerne, typisk netop for denne tid, overgangsbrog fra førerhusets bagvæg og dør i førerhusets højre side ud på barrierepladen, gelænder og overgangsklap foran, i det tilfælde lokomotivet kørte baglæns. Arrangementet ses tydeligt på et meget fint fabriksbillede beroende ved Jernbanemuseet. – »Opfindelsen« var jo en spareforanstaltning så fyrbøderen un-

dervejs også kunne billettere i toget, noget der hverken var særlig godt eller populært og som da også senere blev fjernet igen. For nu at vende tilbage til vort lokomotiv, ja så er det gamle nr. 1 fra KS, altså netop den på omtalte billede og netop den der ses med åbningstoget på KS.

Det er så pudsigt med sådan et lokomotiv, for selv om det i tidernes løb skifter ejere flere gange og f.eks. fabrikspladen bortkommer, ja så står fabriksnummeret 10695 omhyggeligt hugget ind i hjul, i gangtøj, i cylindre, dæksler og mange andre steder, så der er slet ikke noget at være i tvivl om, når man kigger godt efter. Bag den nuværende pompøse navneplade, der bekendtgør lokomotivets 21-årige tilhørsforhold til ØSJS, ses i øvrigt så tydeligt som var pladen skruet på i går, mærkerne efter de gamle messingbogstaver KS.

KS 1 passede sin dont i mange år til almindelig tilfredshed. Tænk hvilket teknisk vidunder den faktisk var i 1911 – næsten ingen biler – de siden så berømte og talrige Ford T var først lanceret få år før. Intet andet køretøj på landjorden, udover naturligvis andre damploko kunne præstere de 75 km/t den kunne med en mængde vogne efter sig. Ja, i de sidste år ved KS måtte den

ganske vist se sig noget trængt i baggrunden, netop af biler og så disse motorvogne på jernbanerne, men nr. 1 blev da grundigt repareret, bl. a. med ny fyrkasse og trykluftbremseudstyr i 1949, og da banen var nedlagt inden den var færdig, ja så havnede nr. 1 ved ØSJS og fik nr. 7. Her var der sandelig endnu brug for et godt damploko og i 1950'erne klarede den mange store godstog samt diverse lørdags- og søndagstog fra og til Køge med ældre DSB-materiel. Man var godt tilfreds med nr. 7 og i øvrigt også med KS 5, der på ØSJS beholdt sit nr. 5.

I tidens løb havde dens udseende ændret sig lidt – mennesker kommer til at se ældre ud, loko af og til, til at se yngre ud, i hvert fald mere moderne. Gangbroerne var nok det første der forsvandt, og de pyntede heller ikke, dernæst lysmaskinen, så forsvandt kofangeren og der kom trykluftudstyr på, moderne pop-sikkerhedsventiler og nogle såkaldte moderne billygter fra disse T-modeller dukkede op på petroleumslygternes plads.

Helsingør Jernbaneklubs medlemmer gav ØSJS nr. 7 en hovedrevision

I 1960 fik den sig endnu et stort ke-deleartersyn med nye rør osv. og stod klar til at køre ikke så få udflugtstog, filmtog m. v. i det næste tiår, afsluttet med vort særtog i 1969, der, hvis ikke alle ved det, endte med at vi måtte tage rutebilen hjem fra Fakse Ladeplads! Kedlen kunne simpelt hen ikke holde trykket længere. – Det skal indrømmes, at den tyggede vi længe på; men nu var nr. 7 jo ellers et dejligt lokomotiv og vi kunne vel også lave den selv, hvis vi virkelig satte ind på det.

Vi kunne vist slet ikke lade være, og da både direktør Nielsen og værk-mester Nielsen lovede at hjælpe os med plads m. v., så gik vi altså i gang.

Sikken et slæb – det skal ikke være nogen hemmelighed, og gad vide hvor mange kilo sod og skidt og møg vi i alt har slæbt hjem fra Hårlev.

Nu da det hele er overstået med godt resultat, har vi foruden tilfredsstillelsen ved dette arbejde en mængde hyggelige minder og mange af os er da enige om, at det er ikke sidste gang vi prøver den spøg, for nu har vi jo både lært det og det, og forresten også hvordan man ikke skal gøre.

I vor arbejdsbog, der alt i alt omfatter 17 mand og én pige og når op på over 2600 timer med 150–250 timer for de flittigste, står et par morsomme no-

tater, bl. a. at vi i hæsblæsende tempo kunne dorne seks kedelrør op på ti minutter – men så måtte vi også hvile os i over en halv time inden vi begyndte på de sidste næsten 60 rør. En var nær blevet inde i fyrkassen, da han endelig var kommet derind, men ikke kunne komme ud igen, en anden måtte vende vrangen ud af skjorten for at den ikke skulle være alt for sort at mange »nedbrud« med sin »mareridtseng«, når vi sov i den »luksuøse« stue i værkstedet.

Vi knoklede trofast med nr. 7, der i lang tid kom til at se mere og mere afpillet ud, men endelig var vi da klar til trykprøve – der blev klaret med glans, og vi begyndte at samle stumperne igen (vi fik noget til overs, men lad være at sige det til nogen!).

Et par ekspeditioner til resterne af nr. 5, der stadig står i Ringsted som et veritabelt spøgelsesloko, viste sig nødvendige – ja, en højst nødvendig stump i domnen måtte så galt opereres ud af den deroppe. Andet udstyr, bl. a. kofangeren blev erhvervet fra KS 3 – det var den, der kom til Skagensbanen og blev ophugget i 1969.

Endelig var vi klar til prøveopfyring – jo sandelig, bæstet kunne køre, ja

den kunne faktisk slet ikke lade være. Af med domnen, ned med regulatoren, og op igen – endda indtil flere gange. Der er over 70 store bolte i den dome, der skal knokles af og på hver gang, og det var efterhånden ikke med videre lyst vi foretog denne operation. Endelig, endelig fandt vi den lillebitte utæthed, humøret steg adskillige grader, og som én udtrykte sig: »Nu er vi ikke længere en klub med to loko der ikke kan køre og et der ikke kan lade være.«

Det var forresten også på høje tid vores 7-er makkede ret – nu var der lige akkurat tid til at male og schine op, sætte kofanger på som oprindelig, genetablere den oprindelige dør bag i førerhuset, montere dampklokke på kedelryggen, kort sagt få vort stolte loko til at se ud som vi nu synes det præ-senterer sig bedst.

Så kom dagen for prøveturen – den 13. maj – nej, vi er ikke overtroiske heroppe, og turen var da også særdeles vellykket. Forresten så maskinen ud som havde den røde hunde – og det i den alder – thi vi havde nemlig plettet grundigt overalt med rustbeskytter og gik straks ved hjemkomsten i gang med selve malerarbejdet.

Det går fejende let

Irus Universal

Danmarks mest solgte

2-hj. traktor

3 frem- og
3 bagegear
9 hastig-
heder på kraft-
udtaget

7-9-12 HK 4 takts M.A.G. benzinmotor

B. WULFF & SØN

Godthåb, Røholmsvej, Albertslund

Tlf (01) 64 73 33

Afd. for Jyll. (086) 2 17 55 Haubro 121

Afd. for Fyn og Jylland syd:

(09) 48 Asperup 275

Den 23. maj kørte vi, som nogle vil vide, afslutningstur på ØSJS og overtog ved en lille højtidelighed i Hårlev officielt ØSJS nr. 7 samt erlagde første afdrag på købesummens 10.000 kr. – Så gik turen mod Roskilde, hvor vi lod nr. 7 hvile ud blandt gamle kendinge, bl. a. K 582 og ØSJS 6 til pinselørdag.

Er man bidt af damplokodillen, og det er alle vi, der har knoklet i Hårlev i over 1½ år, så er det ikke nok at skri-

D S B benytter **Det Danske Rengørings Selskab A/S**
overalt i landet til rengøring og vedligeholdelse af vaggoner, stationer,
administrative områder m. m.

DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S

Svanegården

Hovedkontor: Kollegievej 6 . 2920 Charlottenlund

Afdelinger overalt i landet, der udarbejder tilbud uden forbindende.

ve, at vi kørte vort loko hjem pinsen morgen, nej, så kunne der skrives en lang historie om den mindeværdige tur, men lad os nævne at afgangssignalet blev givet som en »solo for togfløjte« af flere minutters varighed i Roskilde og dertil fløjt og vink fra alle sider, kl. 3.45. Nr. 7 var rigtig i sit es, nålen dirrede på de 11,9 atmosfære og farten lå støt på de 70 km/t som planen foreskrev. Allerede ved Hedehusene stod den første fotograf.

En tår vand på Hovedbanegården, hvor der ellers var yderst fredeligt.

Ganske vist var pinsesolen ikke rigtig vågen denne morgen, men en pinsen morgenduelig – måske lidt for duelig – lod en flad tier flakse ned til os fra

broen for et ekstra fløjt, og så gik turen mod Helsingør.

Vi tør vist prale af, at vor ankomst skete med manér, og der faldt mange rosende ord om det smukke loko.

En time efter ankomst serverede en af vennerne morgenkaffe for ikke mindre end 30 sjæle – og det er sørme længe siden kaffe har smagt så godt!

Nu er nr. 7 også blevet stafferet som alle ordentlige loko var i gamle dage og den havde sin debut den 19. juni med 150 begejstrede gamle smede.

Nu er det alle damptog-fans tur til at prøve en tur med vort veteranog med loko nr. 7 som trækraft.

Hjertelig velkommen i Helsingør om søndagen.

Svend Jørgensen.

Det lettere blandettogsloko Itr. Mx-II

Fortsat fra side 215

Dansk støjdæmpende opfindelse

Litra Mx blev et meget stille loko, fordi man netop lagde særlig vægt på at opnå en ordentlig støjdæmpning. Derfor blev dieselmotorens udstødningsrør forsynet med en helt ny type lyd-dæmper, som *dr. tech. Eyvind Frederiksen* havde projekteret specielt til dette loko på Danmarks tekniske Højskole. Endvidere er alle maskinrummets vægge beklædt med lyd-dæmpende materialer i videre udstrækning end på My-loko, og herved lykkedes det at indskrænke også den øvrige støj fra dieselmotorens arbejds-gang. Når man sammenholder virkningen af disse bestræbelser med den tilsvarende støjafgivelse fra et My-loko, der arbejder for fuld kraft, må resultatet siges at være fremragende. Medens My'eren kan høres langt bort, er der i støjafgivelsen fra Mx-erne opnået en sådan reduktion, at man først på kortere afstand kan høre et Mx-loko på en svag skrallen.

Danskygget generator

Dieselmotoren er koblet direkte sammen med hoveddynamo. Den er af General Motors' type D 25 E og naturligvis udført efter de nyeste standard-metoder. Men i modsætning til My-loko blev litra Mx' hovedgenerator også bygget her i landet, nemlig hos Thomas B. Thrige i Odense, idet firmaet på licens-

vilkår fik stillet alle den amerikanske fabriks tegninger og erfaringer til rådighed. Ligesom i litra My leverer hoveddynamo en jævnstrøm til de fire banemotorer, og ved sit maksimale omdrejningstal på 835 omdrejninger i minuttet afgiver den en spænding på ca. 950 volt. Kølingen af dynamoen foregår på en lidt anden måde end ved litra My; ikke sådan, at der ikke tilføres køleluft på de samme steder i hoveddynamoens elektriske felter, men kun sådan, at ventilatoren hertil drives efter et andet system. Ovenpå selve hoveddynamo er der placeret en hjælpedynamo på 75 volt, og den er koblet til dieselmotoren igennem dennes bageste tandhjulsudveksling. Samtidig med at hjælpedynamo udfører sin normale funktion, driver dens aksel en betydelig dobbelventilator, der blandt andet blæser luft ind i hovedgeneratoren, hvorved man har kunnet undgå separate elektromotorer omkring køleventilatoren. Dette var ikke alene et teknisk fremskridt, men det blev også indført, fordi man herved fik frigivet en del plads i lokoets indre maskineri. Endvidere kan det nævnes, at hovedgeneratorens anker virker som svinghjul for dieselmotoren, og ved start af denne arbejder hoveddynamo som motor. Strømmen hertil kommer fra akkumulatorbatterier, som ovennævnte hjælpedynamo har opladet under lokoets kørsel.

De fire banemotorer er ophængt på bogiernes yderste hjulsæt, hvor kraftoverføringen sker gennem tandhjulsudveksling i forholdet 59:18. Bogierne er letbyggede, og de afviger en del fra den konstruktion, som kendes fra My-loko. Medens drivhjulene har nøjagtigt samme dimensioner på begge maskintyper (1015 mm), er løbehjulsættene i midten af bogierne her udført med noget mindre diameter (950 mm) og andre bremser. Vægtfordelingen på maskinens seks aksler fordeles sig i fin overensstemmelse med bogiernes konstruktion, så at det største tryk, og det netop maksimale ønskede, hviler på drivhjulættene. Den tjenstfærdige vægt på 88,4 t blev således udnyttet fuldstændigt, idet 64,0 t overføres til skinnerne i form af adhæsiøsvægt, hvorefter den resterende tyngde så hjælper med til at forbedre bremsevægten. Med dette lette akseltryk er motorernes karakter holdt nøje indenfor hensigtens rammer, og de kan derfor benyttes med så godt som uden nogen begrænsning på næsten alle DSBs sidebaner. Banemotorerne, der blev bygget sammen med hoveddynamo hos Thomas B. Trige, nummereres i rækkefølge: 1, 2, 3 og 4 begyndende fra den ende af lokoet, hvor dieselmotoren er fjernest placeret, og de giver tilsammen maskinen en effekt på 1310 hk.

Før- og bagende

Som jeg tidligere lovede, vil jeg nu vende tilbage til, hvad man forstår ved lokoets forreste og bageste ende. Under maskinen findes to forskellige slags bogier, nemlig den såkaldte A-bogie og B-bogie. A-bogien indeholder banemotorerne 1 og 2, og B-bogien er sæde for banemotorerne 3 og 4. De er fastgjort sådan, at førstnævnte løber under lokoets bageste ende med førerum nr. 2, medens sidstnævnte understøtter maskinens forreste ende med førerrum nr. 1. Dette gælder på nøjagtig samme måde for My-erne, for også her skelner man mellem front og agter. Som før nævnt køles hoveddynamo af en dobbelventilator, der er forbundet med hjælpedynamoens aksel, men denne ventilator leverer tillige nødvendig køleluft til banemotor nr. 1 og 2, hvorimod banemotor nr. 3 og 4 køles af en ventilator, der drives af dieselmotorens krumtapaksel gennem en gearkasse. Og ventilationsluften føres til alle banemotorerne gennem gummiharmonikaer.

For at vende tilbage til hjælpedynamo på 75 volt, kan det nævnes, at den

leverer strøm til Mx-maskinernes elektriske hjælpemaskineri. Heri er den elektriske styring en anden af de få dele, der blev indført direkte fra General Motors i USA, fordi væsentlige leverancer af det øvrige elektriske udstyr var overdraget til danske virksomheder, så som A/S Titan i København. Den er indrettet ganske som i My-loko med serie-parallell omskiftning og med automatisk regulering af ydelsen løbende kontinuert over hele dieselmotorens hastighedsområde, sådan at bane-motorernes effekt kan udtages jævnt fra 23,5 til 133 km/t. Herudover er litra Mx også forsynet med styreledninger, hvorved maskinerne ikke blot kan kobles sammen i forspand med andre maskiner af samme type, men også med alle My og Mz indbyrdes. Det kan f. eks. være, at man skal have bragt et loko med fra et driftsdepot til et andet eller, at man gerne vil have et 1400 tons godstog til at overholde køretiderne meget præcist, ja, så drager man stor nytte af disse styreledninger ved at kunne medføre nok en maskine uden ekstra personale.

Til opvarmning af persontogene er også Mx-erne udstyret med en automatisk virkende oliefyret dampgenerator, der er bygget af Vapor-Clarkson i USA. Medens varmekedlen i My-loko var af dette firmas type OK 4625, er den i litra Mx af typen OK 4616 med mindre kapacitet, idet den kun rummer en vandbeholdning på 2800 liter. Men dette har ingen indflydelse på dens effektivitet, for den er lige så hurtigvirkende som den store udgave, når blot togstammernes længede er afpasset herefter.

Skivebremser

Litra Mx har både automatisk og direktevirkende trykluftbremse efter system Hildebrandt-Knorr med (G-P-R)-omstilling. Dobbelte bremseklodser omgiver parvis drivhjul sætterne, og disse er lige som løbehjulsætterne ophængt i akselkasser med rullelejer af SKF's fabrikat. Derimod er hvert løbehjulsæt forsynet med indvendige skivebremser, hvilket blev indført her for allerførste gang ved DSB's rullende materiel. Skivebremserne virker på den måde, at der på hver løbeaksel er anbragt to stålskiver mellem hjulene, mod hvilke to bremsebakker med belægning trykkes symmetrisk til hver sin side af de to skiver under bremsning. Dette arrangement kræver kun en bremsecylinder for hver løbeaksel, og det påmonteredes derfor af pladshensyn, da der i forvejen var ret snævre muligheder for

bremseophængning inde i Mx-maskinernes »små« bogier. Og som sædvanlig vil jeg slutte den tekniske gennemgang af disse loko med at oplyse spændingen på egenbelysningsanlægget, den er 64 volt.

I slutningen af september 1960 var det første loko nr. 1001 færdigmonteret hos den svenske fabrik, og på turen gennem Sverige foretog leverandøren grundige prøvekørsler og tekniske undersøgelser af det, der yderligere blev fortsat fra DSB's side, efter at maskinen var transporteret over Øresund. Her i landet blev nr. 1001 først prøvet i 400 tons eksprestog og 800 tons godstog på hovedbanerne i 1. distrikt (driftsområde København). Og da disse prøver var afsluttet med tilfredsstillende resultat, fik den nye maskine siden lov til at fremføre 300 tons standsende persontog på både Nord- og Kystbanen i den københavnske nærtrafik, hvor man især havde påregnet at indsætte Mx-ere til afløsning af hidtil tjenestegørende damploko (litra S). Efter endte prøvekørsler, der i enhver henseende udviste pæne resultater, indgik lokoet så i normal drift i DSB's driftsområde København. De efterfølgende to maskiner, nr. 1002 og 1003, kom imidlertid til driftsområde Århus direkte efter deres levering, fordi man gerne her ville have et par eksemplarer til brug ved uddannelse af personalet, indtil dette driftsområde selv begyndte at modtage sin beholdning fra Sverige. Det var nemlig allerede blevet fastlagt sådan, at nr. 1001-1020 skulle indgå i Sjælland og Lolland-Falsters beholdning af Mx-ere, medens nr. 1021-1045 skulle sendes til Jylland og Fyn.

12-cylinderudgaven med 1445 hk

Da nr. 1021 ankom til driftsområde Århus i juni 1961, var der i bygningen foretaget en bemærkelsesværdig ændring, der også indførtes på de efterfølgende maskiner. Dieselmotoren i disse loko var nu af General Motors type 567 D 1, der i mellemtiden var blevet fabrikkens nyeste standardudførelse i 12-cylinderudgaven. Den adskiller sig kun fra den foregående type ved at have et lidt andet kompressionsforhold, og det giver den en effekt på 1445 hk mod den første motors 1425 hk. Yderligere kan denne motortype tryklades til at afgive et endnu større antal hestekræfter, hvad der påfører den bedre fremtidsmuligheder end de, dens forgænger måtte være i besiddelse af. Ved sommerens begyndelse i 1962 var hele serien på i alt 45 nye Mx-loko afsluttet,

og de blev nu betalt sådan, at ca. 38% af anskaffelsesprisen tilfaldt danske virksomheder, ca. 34% betaltes i svensk valuta, og endelig udredtes i amerikanske penge ca. 28%. Dette var en endnu højere andel af danske fabrikker end for My-ernes vedkommende.

Af konstruktionsændringer er det aldrig kommet til ret mange ved litra Mx. Det eneste, der siden typens anskaffelse er blevet ændret og kun kom til at gælde for nogle af de allerførste maskiner, er den firkantede udkæring i lokoets sider, hvorigennem køleluften til dieselmotoren suges ind. Den var oprindeligt udformet som forlængelse af de øvrige omtalte gitterværk, så at også Mx-erne havde fire »glughuller« i væggene ind til maskinrummet. Men da det viste sig fordelagtigt med en større lufttilførsel, skar man simpelt hen pladerne ud på dette sted og erstattede dem med et gitterværk med tilhørende luftkanaler.

Ligeledes vil der heller ikke blive tale om større forandringer af konstruktionsmæssig art, når de sjællandske Mx-ere (nr. 1001-1020) i løbet af 1971 bliver forsynet med nye supplerende styreledninger, hvorved de kan anvendes i styrevognstog. Indbygningen af dette aggregat skyldes først og fremmest ønsket om, at man på visse banestrækninger i den københavnske nærtrafik opnår en bedre materieludnyttelse og en mere personalebesparende drift, hvis man kan formere togene ved hjælp af faste loko- og vognstammer, der ikke kræver omrangering på endestationerne. Resultatet af en så radikal omlægning af den nuværende drift skulle således være, at man på strækningerne København-Helsingør, Helsingør-Hillerød, København-Roskilde og Ballerup-Frederikssund kunne tilbyde det rejsende publikum øgede og hurtigere befordringsmuligheder end de, der i øjeblikket eksisterer, og derfor indledte DSB's maskintjeneste allerede i foråret 1970 en ret omfattende forsøgs-kørsel på Kystbanen med litra Mx 1017 og den gamle trævogn litra CRS 3602 som styrevogn. For DSB blev dette indledningen til en driftsform, som Tyske Forbundsbaner allerede i adskillige år havde haft stor succes med, idet man her lader loko af typerne V 100 og V 160 skubbe op til 12 bogievogne i mange nærtrafiktog, men denne fremførelsesmetode havde man ikke tidligere ville indføre i praksis herhjemme, fordi manglen på egnet materiel og visse sikkerhedsbestemmelser satte en hindring

herfor. Resultatet fra forsøgskørslen på Kystbanen var imidlertid så positive, at man straks efter deres afslutning i sommeren 1970 bestilte 45 nye Bn-vogne (2. kl. midtergangsvogn) hos Scandia i Randers, som maskinafdelingen senere supplerede med en tillægsordre på 22 litra Bns (2. kl. midtergangsvogn med førerrum i den ene ende) og 14 litra An (1. kl. midtergangsvogn), og sammen med de sjællandske Mx-loko, der ligesom forannævnte vogne alle bliver forsynet med en ny type styreledninger fra Dansk Signal Industri, skulle dette materiel så danne ryggraden i en omfattende park af faste styrevognstog i den københavnske nærtrafik, hvad der blandt andet for Kystbanens vedkommende skulle betyde, at man fra køreplansskiftet i maj 1972 kan indføre »stiv« køreplan for alle ordinære tog.

Selv om Mx ikke i de forgangne år har været involveret i større og alvorligere ulykker, har det alligevel ikke kunnet undgås, at et eller flere af de mange loko nu og da er blevet impliceret i driftsuheld med personskader og betydelige materielle ødelæggelser. Den alvorligste hændelse af denne art fandt således sted på Roskilde station den 11. juni 1970, hvor nr. 1006 i spidsen af et udflugtstog kørte op bag i et holdende godstog, fordi føreren havde overset et stopsignal. Flere personer fra rejseselskabet måtte bringes på hospital med overfladiske snitsår, men trods alt må det siges, at ulykken fik en forholdsvist heldig udgang, når det tages i betragtning, hvor store de materielle skader var. Nr. 1006 blev nemlig ved denne lejlighed så hårdt medtaget, at det tog adskillige måneder at reparere den.

De 45 Mx-loko er i årene efter deres anskaffelse kommet til at præge driften stærkt på næsten alle DSBs strækninger, idet My- og Mz-erne hovedsageligt kun fremfører store tog på hovedbanerne. Ganske vist blev det først litra Mz, der kom til at sætte det afgørende punktum for dampdriften hos DSB, men derfor må man alligevel ikke glemme, at »Lillebror« allerede i midten af 1960-erne bragte motoriseringen et godt stykke mod vejs ende, ja, lokotypen udryddede vel sidebanernes dampstog totalt samtidig med, at de få damploko, der endnu kørte rundt på hovedbanerne, nu blev trængt bort fra hverdagstrafikken. Som ovenfor nævnt skal litra Mx med de kommende styrevognstog snart indlede en ny æra i motorloko historien, og når maskinernes eksistens

indenfor dette hidtil uudnyttede arbejdsområde først er blevet konsolideret, kan der næppe herske tvivl om, at litra Mx på ganske afgørende måde har været med til at præge en gennemgribende rationalisering og modernisering af togfremførelsen i Danmark.

Jens A. Gadmar, Ikast.

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . september 1921

Licitation af under- og overbygningen af Maribo-Torrigbanen. Der var indkommet 13 tilbud – det laveste lød på 811.348 kroner.

Slangerupbanen giver 5% til aktionærerne. – Under banens generalforsamling oplyste formanden, at medens man i året 1906-07 købte kul for 34.720 kr., udgjorde denne udgift i afvigte driftsår 448.293 kr.

Det meddeles, at Sydfynske Jernbaner har forsynet en tidligere automobilomnibus (rutebil) med jernbanehjul.

Prøvekørslerne har været særdeles tilfredsstillende. Køretøjet gjorde bl. a. turen Odense-Ringe-Nyborg på 80 minutter. Selskabet har i øvrigt bestilt en jernbanemotorvogn hos Thrige i Odense, den skal rumme 80 rejsende.

Den 19. ds. skete en frygtelig jernbanekatastrofe i nærheden af Trondhjem. Et ekstratog med de officielle deltagere i festlighederne ved Dovrebanens åbning stødte i nat sammen med Christiania ekspressen. Ved uheldet blev seks rejsende dræbt og 20 såredes.

Jernbane-Bladet

3. årgang . . . september 1921

Lyntoget »Kronjyden« afsporede den 7. ds. ved Hedensted, da et stykke hjulbandage løsnedes og tvang to hjul af sporet.

Ingen af togets 225 rejsende kom noget til.

Den 16. ds. kl. 18.00 påkørte toget til Kragenæs på overskæringen ved Tårsvej i Nakskov en bil med to damer, der begge blev dræbt.

Sent på aftenen den 16. ds. fandt en banevagt i tunnelen ved Nørreport st. liget af en svensk rejsende. Det formodes, at han er faldet af toget til Frihavnen med forbindelse til færger.

Statsbanerne mangler daglig flere tusind godsvogne for at kunne bestride godstrafikken – men også trækraften er det galt med, og man har derfor bestilt syv stk. damploko af E-typen hos Frichs i Århus samt 100 rutebiler hos forskellige firmaer til levering snarest.

INTERMEZZO

Småt med pladsen i den syvende himmel!

– Det synes virkelig som om Emma endelig har forvundet mandens død!

– Ja, men det har efterfølgeren sandelig ikke – tværtimod. Han ser tiltagende florumvundet og trist ud!

Frisk mod – Antonius!

– Var det dog ikke Dem, frøken, jeg traf på Fanø i sommer?

– Bestemt ikke, for der har jeg aldrig været!

– Jeg heller ikke – for øvrigt vist også et kedeligt hul – men hvor var De da så henne?

RUTEBILNYT

Rettelse til færdselsloven

Fra 1. oktober skal al færdsel holde tilbage for omnibusser, der viser tegn til at køre ud fra busstoppesteder.

Middelfart-Assens

DSB har meddelt amtets trafikudvalg, at man ikke ønsker at køre ruten Middelfart-Assens efter den 26. september.

Indstillet rute

Den 7. august blev den private rute Nr. Vissing-Silkeborg indstillet. Beboerne har derefter ingen mulighed for busbefordring til og fra Laven station.

DSB overtager Sorø-Næstved-ruten

Fra 1. september har DSB overtaget den privat drevne rute Sorø-Næstved over Glumsø.

Ny bybusrute 4 i Herning

I Herning, hvor bybusdriften besøges af DSB, er DSB gået med til at oprette en ny bybusrute med endestation ved biblioteket og svømmehallen, på flere betingelser. Taksterne forhøjes fra

1 kr. 10 til 1 kr. 25. Kommunen yder DSB en garanti på 50.000 kr. Kommune-tilskudet til pensionistbefordring fordobles, og som noget helt nyt, er der givet tilladelse til at al buskørsel indstilles kl. 14 på lørdage samt hele dagen på søndage.

Svendborg nye DSB-garager

Fem måneder før tidsfristen, blev de nye garager og værksteder taget i brug den 25. juni.

Anlægget afløser de gamle remiser fra Sydfyenske Jernbaner, som hidtil har været servicebygninger for DSBs vognpark på Sydlyn. Der er tale om meget rationelt indrettede bygninger, der er bygget efter en standard udarbejdet af DSBs teknikere. De skal betjene 46 busser og syv lastvogne med eftersyn og reparationer, og der er ansat en stab på seks mekanikere ved anlægget.

– Hovedopgaven er eftersyn og vedligeholdelse, siger lederen af busdistriktet, trafikinspektør Holger Christensen. Vi plejer med en smule pral at sige, at vi ikke kender til reparationer, og der er meget om det. Vi kører et så omfattende eftersynsprogram, at det praktisk taget ikke forekommer, at en bus går i stykker på landevejen, en fejl bliver normalt altid opdaget, før den får så alvorlige konsekvenser.

Byggeriet har kostet ca. 25 mill. kr. og har været i to år.

Lukning af bilruter

15–20 private bilruter vil inden længe forsvinde, da ejerne ikke kan få ruterne til at svare sig økonomisk.

Takstforhøjelser

De private rutebilselskaber i København og omegn har siden 15. juni forhøjet taksterne fra 1 kr. 25 øre pr. tur til 1 kr. 50 øre. Månedskort fra 30 kr. til 40 kr.

I FÅ LINIER

Bjerringbro. – Den 18. august blev Bjerringbro endestation for den foreløbige fjernstyring mellem Struer og Langå,

hvor fjernstyringen for hele strækningen ventes taget i brug ved nytårstid.

Broen. – Det gik ikke med at genåbne restaurant »Broen« ved den gamle Lille Bæltsbro. Restauratøren har overtaget banegårdsrestaurationsen i Fåborg, og DSB har derefter lukket »Broen« igen og vil forsøge at sælge denne til private.

DSB-ØK. – Der er opstået politisk uro om oprettelsen af frachtselskabet AL-FRAGT A/S i et samarbejde mellem ØK og DSB. Jernbanerådets formand Sv. Horn siger på forhånd, at han går ind for at støtte forslaget.

Esbjerg. – Vestkraft har indgået forlig med DSB til hvem værket betaler 1,5 mill. kr. for ikke at have overholdt en indgået kontrakt om transport af brunkul.

Esbjerg. – Trafikministeren har givet tilladelse til, at Esbjerg havnevesen anskaffer en moderne containerkran til 4 mill. kr.

Fredericia. – Al togtrafik mellem Padborg og Århus skal efterhånden fjernstyres fra Fredericia.

Forbrug. – Det private forbrug er øget med 50 pct. de sidste fem år, viser en opgørelse for dette tidsrum.

Fredericia. – »Kaliexspresen«, der kommer til Fredericia hver tirsdag og fredag med kali fra Vesttyskland, består af 30 vogne, som det kun tager seks timer at tømme.

Færgerne. – DSB har indledt forhandling om køb af den tyske færge »Deutschland«, der er bygget i 1953, når tyskerne næste sommer indsætter en ny færge på overfarten Puttgarten–Rødby Færge. – Det er DSBs agt at benytte færgen på Store Bælts overfarten. Købesummen er efter forlydende 15 mill. kr.

Greve. – Greve kommune agter at foretage udpantning hos DSB for manglende betaling af kommunal ejendomsskat på de ca. 30 parceller DSB har købt med

videreførelse af Køge Bugt banen for øje.

Haderslev. – To vognmænd fra Haderslev er hver idømt en bøde på 250 kr. for rutekørsel mellem Haderslev og København uden at have koncession dertil.

Hareskovbanen. – DSB er nu i gang med denne banes færdiggørelse på strækningen Skovbrynet–Farum. Arbejdet ventes at ville koste ca. 120 mill. kr. og det ventes, at banen er klar til S-togsdrift i 1975–76.

Helsingør. – 150 amerikanske personbiler med efterfølgende campingvogne blev den 23. august fra kl. 7 morgen overført med færgerne til Helsingør. Ved middagstid var alle overført til Sverige.

Helsingør. – Da feriepresset på færgerne anses for overstået for denne gang, er den 36 år gamle færge »Kronborg« igen lagt op i Hålsingborg havn.

Løsning. – Byens borgerforening ønsker at overtage stationsmesterens have for at lave et grønt område ved stationen.

Odense. – Fra 1. september er dragerforeningen på Odense banegård opløst. I 1947 havde man 19 dragere på stationen, men nu var der kun to tilbage.

Olie. – Det forventes, at Nordsøolien bliver lige så dyr som den, der i dag hentes hjem fra Afrika.

Pladsbestilling. – Som bekendt kan man gratis reservere plads til biler på alle færgeruter. Alligevel er det på årsbasis kun 12–15 pct. af bilisterne, der benytter sig af pladsreservering, resten håber på det bedste.

Rejsebureauerne. – Det norske rejsebureau Wenge & Co., Oslo, åbner nu rejsebureau i Buen i København. Bureauet skal ledes af fru Lis Pahl, hidtil American Express, der er gift med Norges turistchef i Danmark. Det norske rejsebureau har hidtil haft det af SAS overtagne Dansk Rejsebureau som repræsentant i Danmark.

SPAREKASSEN

København-Sjælland

SKS

Ringe. – På foranledning af de lokale sundhedsmyndigheder er jernbanerestaurations på Ringe station lukket.

Skanderborg. – Der tages nu fat på omforandringerne på Skanderborg station. Efter licitation har et entreprenørfirma på Fyn overtaget nedrivning af remiser og vandtårnet, der stammer fra 1890'erne for 34.000 kr. og med fuld rådighed over samtlige materialer fra nedrivningen.

Skjorter. – Det kritiseres, at DSB køber japanske skjorter fra Hong Kong, i stedet for at støtte dansk industri.

Strib. – Trafikministeriet har anlagt sag mod A/S Fredericia-Strib overfarten, idet man kræver selskabets færgeleje i Strib fjernet, efter at færgefarten i fjor indstillede al sejlads på denne rute.

Svendborg. – Den 7. august kom en transformer på 83 t til Svendborg. Den var overført på færge fra Kristianssand til Hirtshals på en specielt bygget 10-akslet godsvogn pr. bane til Svendborg.

Tåstrup. – Der er opstillet projektører på cykelparkeringspladsen ved Tåstrup station. Når projektørerne blev slukket samtidig med stations lukning om natten, mente beboerne, at cykeltyvene kunne arbejde uforstyrret, men det er nu ordnet således, at lyset på cykelparkeringen brænder hele natten.

Ålborg. – DFDS åbnede 1. september en ny rute Ålborg–Oslo, altså en ny rute, hvor der sælges toldfri varer. Samtidig indstiller selskabet alle sine indenrigske fragtruter.

Ålborg. – Efter fragtruten København–Ålborgs lukning overvejer Tuborg at oprette et stort øldepot på et areal, der ejes af DSB ved Rømersvej, og hvor der kan anlægges sidespor.

FRA DAGBOGEN

Brøndbyøster. – Natten mellem den 5.–6. august blev der begået indbrud på stationen, hvor tyvene sprængte pengeskabet og stjal ca. 6.000 kr.

Esbjerg. – Seks unge tyskere på ferie havde taget ophold i to tomme godsvogne, der holdt på et sidespor ved Vest-

kraft i Esbjerg. Politiet måtte tilkaldes for at få dem fjernet. Hver af dem måtte betale en bøde på 50 kr. for uberettiget ophold i godsvognene. I den ene vogn boede de med soveposer, mens den anden vogn blev benyttet som toilet.

Fredericia. – Den 8. august udbrod der brand i en godsvogn med ulæsket kalk, der henstod ved omladehallen i Fredericia. Da der ikke kunne sprøjtes yderligere vand på kalken, måtte man save siderne af vognen.

Fåborg. – En 50-årig knallertkører kørte den 9. august ind i siden på en DSB lastbil. Han kørtes på sygehuset, men døde i løbet af natten.

Gadbjerg. – Den 30. juli slog lynet ned i sikringsanlægget på Gadbjerg station. Alle sikringer sprængtes, hvorved alle signaler blev sat ud af funktion.

HP. Hirtshals. – Den 17. august blev en 20-årig bilist påkørt af et tog på Skagensvej overskæringen øst for Hirtshals. Han var dræbt på stedet.

Hjordkær. – Den 5. august afsporede en godsvogn med en 23 t stor kran, der væltede ned fra godsvognen. Kranen tog ingen skade, men et hjælpetog måtte tilkaldes fra Padborg for at få både kran og godsvogn på ret køl igen.

Jelling. – En bilende pensionist blev den 5. august påkørt af et motortog på Fårupvej overskæringen i Jelling. Trods de sænkede bomme, forsøgte bilisten alligevel at komme over, men toget ramte bilens bagende. Han slap heldigt, ved kun at få en skramme på næsen.

Korsør. – Den 23. juli blev der begået indbrud i kiosken på færgeren Korsør, hvor der blev stjålet varer og kontanter til ca. 2000 kr.

H-HJ. Malling. – Den 3. august ved 17.30-tiden kørte en bil mod et tog på overskæringen i Malling. To blev alvorlig kvæstet. En bil, der var standset op på den modsatte side af banen, forsøgte ved at blinke med lygterne at advare bilisten på den anden side, men denne kørte med fuld fart ind i siden på toget.

Nyborg. – En ung mand, der havde været med til at hente 31 kasser øl fra en jernbanevogn på Svanedammen rangerterræn, har fået en dom uden strafansættelse og skal betale DSB 1.142 kr. for det stjalne øl. Tyverierne af øl i Nyborg

er så omfattende, at DSB har fundet det nødvendigt at flytte en jernbanedetektiv fra Fredericia til Nyborg.

Næstved. – En Næstved-avis skrev: at en dreng den 2. august ved aftenstid faldt ned fra en rangermaskine på hvilken han var passager. Han pådrog sig flere kvæstelser og måtte indlægges på sygehuset. Da det var rangerlederen, portør K. W. Pedersen, der var udsat for uheldet, var det altså en ældre dreng, det drejede sig om.

Odense. – En prøveløsladt fange fra Søbygård bestilte for nylig en udenlandsrejse pr. fly i Odense rejsebureau. Rejsen kostede tur/retur 4000 kr., som han betalte med en stjålet check på 4000 kr. mod forevisning af et kørekort.

Risskov. – Den 25. august kl. 8.40 blev en døv mand påkørt og dræbt af et tog fra Grenå på fodgængerovergangen på Fortevej i Risskov. Overgangen blev spærret for flere år siden, men hundrede af mennesker benytter daglig overgangen. Den dræbte havde bag på sin cykel et lille skilt med ordet Døv, men han kunne ikke høre togets advarselsfløjt.

Rødby Færge. – Færgeren »Danmark« fik den 11. august maskinskade, da en stempekring knækkede og gjorde styrbords maskine ubrugelig. Fra Helsingør skibsværft afsendtes en Taxa med reservedele, og det lykkedes at reparere maskinen under sejladsen, som færgeren havde gennemført med nedsat fart, hvorved der efterhånden opstod forsinkelse på en time.

Struer. – En traktor blev den 10. august, på en privat overskæring ved Kyndbjerg, påkørt af et tog på vej mod Struer. Traktorens enkelte dele blev slynget langt omkring, men føreren af den slap med ribbensbrud og forskellige kvæstelser.

Vejle. – En ung mand skulle den 7. aug. af toget i Pjeåsted, men var kommet med et tog, der ikke standsede mellem Odense og Århus, han besluttede at springe af toget på Vejle station. Han blev derved slemt forslået og indlagt på sygehuset med kvæstelser i hovedet og af det ene ben.

Århus. – Natten til den 14. og 15. august har tyve tømt en godsvogn på Århus godsbanegård for over 400.000 cigaretter. Det menes at være stedkendte personer, der har begået tyveriet.

MODEL-JERNBANE

Kender De Kolding Lokomotiv-klub?

Når talen kommer på jernbaneklubber, tænker man sædvanligvis først og fremmest på vor store landsomspændende klub, Dansk Jernbane-Klub (DJK). Men der findes også andre klubber, ganske vist mindre i format, der på deres vis gør et lige så påskønnelsesværdigt arbejde, f.eks. Kolding Lokomotiv-Klub.

Den mindre klubs charme ligger dels i, at man arbejder med/på egnens lokale jernbaneinteresser, dels at medlemmerne i kraft af deres mindre antal i højere grad kender hinanden, hvorved kammeratskabet, sammenholdet og hermed klubbens arbejde fremmes betydeligt.

Kolding Lokomotiv-Klub (KLK) stiftedes den 16. juni 1962. Formålet er at samle og bevare jernbanehistoriske dokumenter og materiel. Endvidere holder klubben møder og udflugter, udsender et medlemsblad, sælger fotos, tegninger, køreplaner, reglementer m. m. samt udgiver bøger.

Klubben ejer en anelig samling rulende materiel, herunder Danmarks største privatbanedamploko med tender, TKVJ nr. 12, bygget af Wintherthur 1916.

Klubbens øvrige materiel består af:

Motorvogn TKVJ/OHJ M 5

(Scandia 1916)

Personvogn TKVJ C 21

(Scandia 1916)

Personvogn HTJ C 25

(Scandia 1911)

Post/pakvogn TKVJ Ec 91

(Scandia 1919)

Lukket godsvogn HTJ Qg 76

(Scandia 1911)

Åben højs. godsv. TKVJ Pe 1470

(Harkort 1919)

Åben højs. godsv. DSB Pfr 14330

(Zypen 1894)

Lukket godsvogn FFJ Q 358

(ejes af et medlem, men er stillet til klubbens rådighed).

Det meste af dette materiel henstår i Lunderskov, hvor klubben har lejet en del af DSBs remise.

Fra en beskeden start i 1962 tæller klubben i dag over 150 medlemmer, fordelt over hele landet, ligesom der er afholdt udflugter i hele landet med forskellige former for materiel og trækraft. Og det er ikke kun i sommermånederne der arrangeres udflugter. Man har f.eks. haft udflugt på Ålborg-Fjerritslev Jernbane med skinnebus og mo-

torvogn og videre med Thisted-Fjerritslev Jernbanes dieselloko med sne-næse i forrygende snestorm.

Jernbaner kører jo hver dag året rundt, så hvorfor ikke give et sandfærdigt billede?

Man har også kørt på baner, hvor der normalt ikke er personbefordring, f.eks. til Videbæk med en motorvogn fra Varde-Grindsted Jernbane. På det militære sidespor mellem Nørre Nebel og Nymindegab er det lykkedes at stable et damptog på benene, oven i købet medbringende en militær kampvogn.

Sin første vogn, TKVJ Ec 91, købte klubben i 1966, og siden er det gået støt fremad, hvilket fremgår af ovenstående oversigt.

Medlemsbladet, »Togfløjten«, udsendes seks gange om året til medlemmerne.

Kontingentet er kun 15 kr. for passive og 30 kr. årligt for aktive medlemmer. Alle medlemmer får medlemsbladet tilsendt. Forskellen mellem passive og aktive medlemmer er, at passive medlemmer ingen stemmeret har ved afstemning om klubbens anliggender.

Klubbens bestyrelse består af:

Formanden, Olaf Skov,

Jernbanegade 1 a, 6000 Kolding

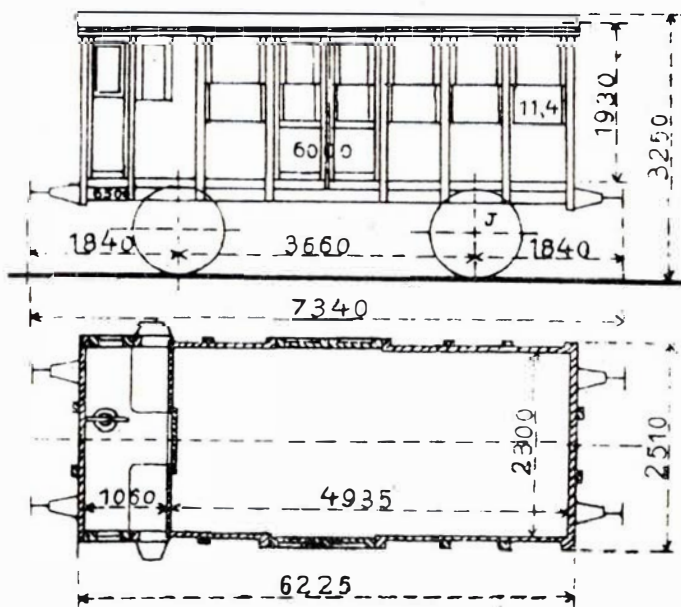
Redaktøren, Peter Andersen,

Carl Plougsvej 8, 6000 Kolding

Kassereren, Steen E. Pedersen,

Køgevej 134³, 4000 Roskilde

Indmeldelse i klubben sker ved indmeldelse af det aktuelle medlemskontingent på giro 1 08 26, Kolding Lokomotiv-Klub, Jernbanegade 1a, 6000 Kolding.

Skitse til DSB litra Hb 2351-2465

Skanderborg

Det store udvalg i legetøj samt gaveartikler - finder De hos

»TANTE LILLI«

Adelgade 64 . Skanderborg

Telefon 52 05 62

Vi anbefaler ....

KURT'S AUTO LAKERERI

Søtoften - Skanderborg - Tlf. 52 06 90

Såvel hellakering som reparationer

udføres med faglig garanti ....

Vi kører til ....

CHEVRON SERVICE

v/ Lars Dragkilde

Vroldvej - Skanderborg - Tlf. 52 12 13

Benzin - Olie - Vask

Smøring - Autoudstyr

Spec.: Undervognsbehandling med

Dinitrol efter FDM-metoden

På bogfronten har KLK indlagt sig uvisnelig fortjeneste ved i efteråret 1970 at genoptrykke DSBs »Fortegnelse over Driftsmateriellet 1898«. Et klenodie alle jernbaneinteresserede bør eje.

Fortegnelsen indeholder foruden mål-skitser af 31 forskellige typer damploko og 250 skitser af person- og godsvogne, 65 sider udførlige oplysninger om byggested, år, vægt, lasteevne m. m.

Da klubben nu kun har ganske få eksemplarer tilbage, må evt. Liebhabere beslutte sig i en fart.

København

ELM IVERSENS VINHANDEL

Flensborggade 11 . København V

Telefon 31 80 82

Står De overfor en festlighed
– lille eller stor!

Benyt Dem af vor udstrakte service
med råd og vejledning med hensyn
til valg af vine og spirituosa.

member of
QUALITY WINE IMPORTERS
ASSOCIATION

GRUSBAKKENS AUTOGUMMI

F. B. Staberg

Grusbakken 9 – 2820 Gentofte

Telefon 88 42 10

10% på alle anerkendte mærker

Nordsjælland

HOLGER JENSEN

Entreprenør

Højdevej 2 . Frederikssund

Telefon 31 18 87

Gælder det FOTO, KINO eller UDSTYR
– så gå til den nye specialforretning

FOTO-MATIC
TELEFON 14 94 44
VIBY-CENTRET . VIBY

Vort speciale: Alt i mørkekammerudstyr

Gå til specialisten . . .

SEERUPS FOTO

Kirkegade 3 . Struer . Telf. 85 12 10

Alt indenfor foto samt tilbehør

P. GRØN

ALEX CHRISTENSEN og SØNS EFTF.

EL-ANLÆG

Torvet 9 – 3400 Hillerød – Tlf. *26 40 41

HILSEN

fra

NAKSKOV

Prisen for den over 1 kg tunge bog er kr. 34,50, portofrit tilsendt ved indsendelse af beløbet på giro 1 08 26, Kolding Lokomotiv-Klub, Jernbanegade 1a, 6000 Kolding.

Som prøve på bogens illustrationer gengiver vi en tilfældig valgt skitse. Ønsker man at benytte denne som grundlag for modelbygning, omregnes vognens hovedmål efter anvisningerne i nr. 6/1971.

Den viste skitse viser for øvrigt DSBs lukkede gods- og kreaturvogn, litra Hb 2351-2465, bygget i årene 1872-75, dels af Randers Jernbanevognfabrik, dels af Eisenbahn-Wagenbau-Anstalt, Hamburg.

Data:

Last 6000 kg

Tara 6500 kg

Bundflade 11,4 m²

Kreaturbindinge

Skydedør mellem bremsekupé
og godsrum.

J. B. Dyrkildø.

FOTOHOBBY

Kontrol af de enkle kameraer

Kameraer af boxtype er forholdsvis hurtig gennemgået: man åbner og lukker bagbeklædningen, sikrer sig at låsen kan fungere på betryggende måde, kontrollerer filmtransporten, fjerner alt støv fra kameraets indre med en lille pensel.

Man sikrer sig også, at objektivet er uden støv og fingeraftryk og pudser eventuelt efter med en absolut ren, blød bomuldsklud. Husk at indersiden af objektivet også kan være støvet. Pas på: ingen rensesvæsker! Mange objektiver i de billige box'ere er af plasticstoffer, der hverken tåler sprit, benzin eller acetone. Plastic ridser lettere end glas. Derefter betjener man lukkeren. Man efterprøver lukkerens gang og indstilling (hvis der er flere end én). Lyt nøje til lukkerens specielle lyd og prøv at lære den udenad. På den måde kan De senere høre Dem frem til, hvis der er en »forkert lyd« og få rettet en opstået fejl i tide.

Nogle af de nyere, primitive kameraer tillader for øvrigt kun betjening af udløseren, såfremt der er film i kameraet. Derfor vil det være yderst anbefalelsesværdigt altid at have en prøvefilm til sin rådighed, så man kan eksperimentere med kamerabetjening uden at skulle sætte en ubrugt film i og betale for de fejl man laver.

Såfremt blænderen er indstillelig, undersøger man i hvilke stilling den er størst (mest åben). Hvis kameraet har en tidsindstilling B kan man med åben bagklædning iagttage blænderens funktioner.

Efterhånden har mange kameraer fået indbygget kontakter eller en reflektor til blitzfotografering. Efterse batterier og alle kontaktpunkter. Der skal så lidt til – både når der er tale om manglende kontakt og afhjælpning af vanskelighederne. Rens alle kontaktpunkter. Udskift hellere batterierne et halvt år for tidligt end en time for sent. Glemte batterier kan efter et halvt års forløb omdannes til en klæbrig masse, der let æder sig gennem kameraets ædlere dele.

Tip om film og fremkaldelse

Fremkaldepose

Amatørfotografen kan let improvisere et mørkekammer, f.eks. i et skab eller under en dyne – men det allerbedste man kan bruge i sådanne tilfælde, hvor man hurtigt skal have et garanteret mørkt sted, er at have en såkaldt fremkaldepose eller muffe. Den findes i handelen til ca. 35-40 kr., men der er da ikke noget i vejen for, at man selv kan fremstille en lignende, blot man har noget lysttæt stof og laver den dobbeltforet. Den skal være forsynet med en absolut lysttæt lynlåssluse og med elastik ved håndledene. Har man først fået sig en sådan pose, er det ikke til at forstå, at man nogen sinde har kunnet undvære den! Den er især meget anvendelig, når man skal have fyldt en kassette op med ny film, eller hvis man skal klippe en film over som er delvis eksponeret i kameraet, idet man skal regne med, at posen skal være så

stor, at man kan have sit kamera inden i den. Posen ser nogenlunde sådan ud til eksempel:

Fremkaldepose

Film bør fremkaldes hurtigst muligt efter eksponering – især farvefilm.

*

Man bør træne indsætning af film i fremkaldertanken, inden man for alvor går i gang. Man kan bruge en gammel film.

Først finder man ud af hvordan det går i fuldt dagslys. Derefter træner man med lukkede øjne, og til sidst gør man det i et mørkt rum. Når man skal fremkalde, skal man placere alle remedierne foran sig, og naturligvis drage omsorg for at intet kan trille på gulvet.

*

Hvis man vil hurtigtørre sin film, bader man den i denatureret sprit tilsat 10% vand. Men er udskylningen ikke foretaget grundigt på grund af hastværket, må man efterskylle senere.

*

En hårtørre kan bruges til at tørre en film med, men brug et antistatisk middel til det sidste skyllevand, for den varme luft gør filmen statisk elektrisk.

*

Husk at overfremkaldelse i forbindelse med overeksponering giver så tætte negativer at redning er umulig, også selv ved en svækning af filmen. Der er intet at gøre, de er ubrugelige.

*

Køb flere film ad gangen! Herved sikrer man sig at filmene i en periode har nøjagtig de samme egenskaber. Især hvad angår farvefilm, er denne disposition klog. Til gengæld skal man ikke købe flere film, end man har brug for. Det er aldrig kloget at bruge film ud over filmens udløbsdato, igen især for farvefilms vedkommende.

*

Film skal opbevares tørt og køligt. Ved fornuftig opbevaring kan sort/hvid film godt anvendes efter udløbsdatoen. Men blot et par dages ophold i en solhed bil kan ødelægge en farvefilm. Varme og fugtighed kan ødelægge enhver emulsion inden udløbsdatoen.

Vil man være sikker på kvaliteten af de indkøbte film, bør man opbevare dem i køleskab, eventuelt i dybfryseren. Men så må man også give dem tid til at tø op igen.

*

Brug aldrig en ny slags film til en vigtig opgave – lige meget hvor godt den er omtalt eller opreklameret. Prøv den først.

*

Alle kender farvediapositive, men man har helt glemt at tænke på de sort/hvide diapositive. Et godt sort/hvid foto er værd at lave lysbillede af!

Man kan få sort/hvid omvendefilm, eller man kan sende sine bedste sort/hvide film til fotohandleren for at få lavet diapositive – og det er ikke særlig dyrt.

*

Renlighed og akuratesse er af stor vigtighed. Mærk flaskerne omhyggeligt og bemærk at fikserbad, selv i dråber er ødelæggende for et fremkalderbad.

*

Hvis man skifter mellem filmtyperne, kan det være praktisk at klippe filmbetegnelsen af kartonen og sætte det på kameraet med et stykke tape. Så ved man altid hvad man har i kameraet.

*

Vær forsigtig med tilbagespoling af filmen i kassetten. Vel er et håndsving på tilbagespolingen en lettelse, men ved alt for hurtig spoling, kan filmen blive ladet med elektrisk statik, så slemt, at små lyngnister striber den følsomme film.

*

Plasticflasker er gode at opbevare fremkalder i. Efterhånden som fremkalderen bruges, kan man klemme flaskerne sammen, så man er fri for luft over væsken.

*

Tiden for fremkaldelsen kan variere fra fremkalder til fremkalder, afhængig af koncentrationen. Man bør dog normalt aldrig vælge tidsrum, der er kortere end fem minutter, da processen så kan være svært at styre, fordi man ikke kan være sikker på en jævn gennemfugtning af emulsionen.

På den anden side er det unødvendigt at vælge fremkaldertider der er længere end 10 minutter.

Undtaget herfra er:

1. Hvis man af praktiske grunde er i tidnød, kan man fremkalde med en mere koncentreret fremkalder på et par minutter! Så må man huske at bevæge filmen i fremkal-

Kolding

Quick-service udføres
på nyt moderne apparatur

NYÅBNET PRAKSIS ...

Tandlæge

BIRTE POLLER

Jernbanegade 16 – 2. sal – Kolding

Tlf. 52 93 11

KJÆRHUS

SLAGTERFORRETNING

ved E. Ørsted

Klostergade 14 . Kolding . Telf. 52 51 20

1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet
pålæg. – Husk vore ugepakke-tilbud
hver torsdag og fredag

Gælder det kurvevarer – trævarer
– hundeartikler – brugskunstartikler
– så gå i specialforretningen
med det førende udvalg ...

»PIAN«

Laasbygade 37 . Kolding . Telf. 529626

PÅ GENKIG ...

Ind til ...

ESSO Cafeteria Station

ved Tage Olesen

Haderslevvej 211 . Telf. 52 10 65

Benzin – olie – vaske – smøring –
autoudstyr – Quick-service udføres

Vi handler i ...

ISMEJERIET

ved Th. Hofland

Tøndervej 39 – Kolding – Tlf. 52 77 48

Altid friske mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager

NB. Også åben søndag. Telefonen svarer altid

deren uafbrudt. Husk: Koncentret fremkalder forhøjer kontrasten.

2. Hvis man nærer frygt for undereksponering, eller hvis man bevisst har i sinde at udnytte filmens følsomhed til den yderste grænse, kan man forlænge fremkaldelsen. Når man ved der er tale om undereksponering, kan man tillade sig at fordoble eller tredoble fremkaldelsen.

Fredericia

fb

FREDERICIA BOGTRYKKERI

Kirkestræde 16 . Fredericia
Telefon 92 00 66

Det betaler sig at købe ind hos ..

E-K MARKED

Vesterbrogade 30 . Fredericia
Telefon 92 63 24

Vejen til bedre service ...

BP service

ved Alfred Skousen
Havnepladsen . Fredericia
Telefon 92 16 42

benzin - olie - smøring samt autoudstyr
quick-service udføres
Lad vognen vaske på vort nye
moderne vaskeanlæg

SOFT ICE CAFETERIA

ved Henry Gadegård
Vesterbrogade 31 . Fredericia
Telefon 92 26 63

Pølser - Hotdogs - Is - Sodavand
Æbleskiver samt kaffe med brød
og smørrebrød
Åbent fra kl. 8-24

LUCULLUS SMØRREBRØD

Vesterbrogade 24 - Fredericia
Lækkert smørrebrød
Selskabssmørrebrød - Anretninger
Vi bringer overalt - Tlf. 92 25 64

PRANGERVEJENS MÆLKEUDSALG

ved Poul Hansen
Prangervej 53 . Fredericia . Tlf. 92 02 85
1. kl.s mejeriprodukter - kolonialvarer
samt frisk brød og lækre kager

ind til ...

CHEVRON service

ved Hardy Christensen
Egeskovvej 105 . Fredericia
Telefon 92 39 27
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Alt i autotilbehør
Quick service udføres

Briller køber vi hos ...

BRILLE CENTRUM

Danmarksgade 20
7000 FREDERICIA-Tlf. (05)924630

Centret for moderne optik

TANDLÆGE

ARNE KRINGELUM

Danmarksgade 20, 1. sal . Fredericia
Telefon 92 62 60
Konsultation efter aftale

TV HUSET

Vasegården . Fredericia
Telefon 92 44 68

Stort udvalg i de førende mærker
indenfor

RADIO - TV - BÄNDOPTAGERE samt HÄRDE HVIDEVARER

Følg »Gulf Strømmen« til ...

GULF service

ved mekaniker Hans Riis
Vejlevej . Fredericia . Telf. 92 55 25
Benzin - olie - vask - smøring
samt autoudstyr
Quick-service samt autoreparationer
udføres med faglig garanti

Køb og salg af bedre brugte biler
så ....

Mekaniker LAURSEN

Knudsvej 11, Fredericia, tlf. 92 38 93
1. kl.s autoreparationer udføres på alle
vognmærker med faglig garanti

Det store udvalg i
herrekonfektion og lingeri - så ...

OUGAARD OG JENSEN

Danmarksgade 21 . Fredericia
Telefon 92 03 32
Hvor mandfolk handler

Velkommen i ...

NORGESGADES CAFETERIA

Norgesgade . Fredericia . Telf. 92 37 39
Altid frisklavet kaffe
lækkert smørrebrød - grill-retter
bøf sandwich - hotdogs m. m.
NB. Vi åbner kl. 6

Det store udvalg i fugle - fisk - akva-
rier samt tilbehør finder De i

PARADISO

Torvegade 14 - Fredericia. Tlf. 921686
Gode parkeringsmuligheder
En forretning med liv i

Ind til ....

ESSO SERVICENTER

ved H. C. Marcussen
Treldevej 34, Fredericia. Tlf. 92 51 51
Benzin, olie, vask, smøring, autoudstyr
Quick udføres

Vejle

Stedet for moderne hårpleje ....

SALON HAIR

ved Ida Olesen
Agersnapvej 12 - Mølholm. Tlf. 82 18 50
Spec.: Alt i toppe og parykker

»Bag den gode smag« ...

LANGELINIE BAGERIET

ved E. Willsen
Langelinie 21 . Vejle . Telf. 82 10 22
1. kl.s lækkert brød og kager

GULF service

ved John Bak
Kolding Landevej 22 . Vejle
Telefon 82 16 70
benzin - olie - vask - smøring
quick-service
Spec.: Autoreparationer
samt pladearbejde udføres

Følg Gulf-strømmen til

GULF SERVICE

v/ E. Pedersen
Dæmningen 12 - Vejle - Telf. 82 08 04
Benzin - olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

Vildbjerg

TANDLÆGE

F. SKOV PEDERSEN

Bredgade 2 . Vildbjerg . Telf. 13 14 94
Konsultationstid 9-17
Lørdag efter aftale

Brande

Damerne går til ...

Salon »HOS ELIN«

Torvet . Brande . Telf. 18 05 60
Alt indenfor moderne hårpleje
samt sidste nye frisurer

Temperaturen for fremkaldelsen bør normalt være 20°C. Ikke lavere end 18°C og ikke højere end 24°C. Husk at kold fremkalder forlænger fremkaldelsestiden – og højere temperaturer forkorter tiden. Med varm fremkalder kan man give negativet forhøjet kontrast.

Orden i negativterne

Film må aldrig opbevares i hele ruller! De skal klippes fra hinanden og indsættes i sektioner i negativalbums. Man kan selv finde på systemer, hvorledes man vil holde orden i sådanne albums, således at man nemt kan finde de negativer, man har brug for.

*

Klip filmen

Alle kender denne situation: Man har fotograferet et par vigtige billeder i begyndelsen af en filmrulle, og vil gerne have disse billeder fremkaldt inden hele filmen er taget færdig, men man kvier sig ved at rulle filmen tilbage og fremkalde en kun delvis eksponeret film.

Klip filmen over!

Gå ind i mørkekammeret eller brug en fremkaldepose. Luk kameraet op og klip filmen over, stop den eksponerede film i en fremkaldelse, fastgør filmen på papirstrimlen med tape (hvis det er en rullefilm) og rul filmen (spolen) tilbage til begyndelsen. Noter nummeret på den film, der blev klippet i – og drej frem på normal vis til det næste nummer, når filmen er kommet i kameraet.

Drejer det sig om 35 mm film, klipper man på samme måde – og lægger den ene ende af filmen, der sidder omkring omviklerspolen, i fremkaldertanken. Den resterende filmstump er beskyttet af den originale filmkassette. Man klipper blot filmen til og lader atter kameraet på normal måde igen.

Man laver et lille regnestykke, så man ved hvor meget film der er tilbage til eksponering. Normalt går der ca. fem billeder tabt, når man klipper en 35 mm film over.

Knud Sidal.

PRIVATBANENYT

Gribskovbanen

Banen havde i 1970 et underskud på 1.053.983 kr. mod 932.189 kr. i 1969.

Formanden for Gribskovbanens bestyrelse oplyste på generalforsamlingen i Hillerød, at antallet af rejsende på banen i fjor blev opgjort til 519.500, eller 20.000 flere end i 1969.

Amtmanden var glad for, at forventningen om den halve million rejsende var opfyldt, og han var ikke mindre glad for, at tallene for 1971 også viser fremgang. Ved udgangen af maj kunne banen notere 13.500 flere rejsende end på same tidspunkt i fjor.

Jernbanetogene og rutebilerne kørte omtrent det samme antal kilometer som året før, henholdsvis 367.600 og 509.000 km. Leveringen af 2 sæt 3-vogns Y-tog i maj i fjor havde medført, at personbefordringen udelukkende kunne ske med disse moderne tog. Skinnebusserne er udrangeret, men to motorvogne er køreklar for »alle tilfældes skyld«. Endnu havde der ikke været brug for disse.

I maj i år var anskaffet en 53 persons Leyland rutebil til Rågeleje-Hillerød ruten. Samtidig er en ældre rutebil solgt.

Fjernstyringsanlægget i Helsingør efter flere års forberedelsesarbejde taget i brug i begyndelsen af maj i år. Ved køreplansskiftet den 23. maj blev det nye trinbræt »Pibemose« ved Holtvej i Græsted taget i brug i stedet for det tidligere Vokstrup trinbræt.

Lollandsbanen

Driftsresultatet for 1970 blev et underskud på 3.185.208 kr. mod 2.984.052 kr. i 1969.

Banernes arvtagere

Efter TVKJ's lukning blev der fra privat side gjort alt for at holde DSB ude fra koncession på fragtruterne. Det kunne de private ruter klare meget bedre. De private fik koncessionen, men hvordan er det så gået?

Horsens

TANDLÆGE

Thorkild Overgaard

Borgergade 12 . Horsens . Tlf. 62 95 00

Konsultation fra kl. 9–17

Lørdag efter aftale

Centralvarme – dampanlæg – vand-, gas-, sanitet- og blikkenslagerarbejde – så ...

K. V. KOCHS EFTF.

G. Dalhoff Knudsen

ingeniør, m. af l.

Kattesund 12 . Horsens . Tlf. 62 27 00

Tilbud og overslag gives u. forbindelse

Nyt fotoatelier anbefales ...

L. ALBERTUS ATELIER

Allegade 30, Horsens. Tlf. (05) 62 76 92

Speciale: Portrætfoto

Stedet for moderne hårpleje ...

SALON IRMA

ved M. Jensen (ny indehaver)

Læsøgade 23 – Horsens

Telefon 62 77 70

NISSENS BOLIGMONTERING

ved Preben Krogh

Smedegade 27 . Horsens

Telefon 62 93 33

Vi handler i ...

BAGGESGÅRDS BAGERI

Fredericiagade 22, Horsens, tlf. 62 00 16

Åben fra 7–18, lørdag og søndag 6–15

Friskbagt lækkert brød samt stort

udvalg i kager

Bestillinger modtages gerne

HOVEDBANEGÅRDENS RESTAURANT

ÅRHUS C

Rich. Pedersen . Telefon (06) 12 02 26

Banegaardsrestauranten

J. F. Kennedysplads . Ålborg - TLF. 12 95 48

Et godt madsted ...

Indehaver: J. Viltoft-Hansen

Struer

Søndergades BP service

ved mekaniker Erik Christensen
Søndergade 31-33 . Struer . Tlf. 85 14 60
Benzin – olie – vask – autoudstyr –
quick-service samt reparationer ud-
føres. Spec.: Hjulafbalancering og
autotest på moderne apparatur ...

Tag brød med hjem til kaffen
fra ...

LINDEROTHs BAGERI

Danmarksgade 13 . Struer . Tlf. 85 03 08
1. kl.s lækkert brød og kager
Spec.: Sukkerfri bagværk
NB. Nu også åbent søndag

Oplev et virkeligt hyggeligt Cafeteria
Lækkert smørrebrød – Varm mad – Grill
Kaffe med hjemmebagt brød
Dagens ret: **BILLIG!**

ESTHER og HARRY HVIDBERG

Jernbanegade 11 – Struer
Nu også spiritusbevilling

ASGER NIELSEN

L. Søndergaards efft.
URE – OPTIK
Østergade 8 . Struer . Telf. 85 02 70

Mode til alle ...

K H MODESALON

Søndergade 9 – Struer – Tlf. 85 01 73
Specialforretning for pelsværk

SIGRID KNUDSEN

Eksamineret tandtekniker
Vinkelvej 30 . Struer . Telf. 85 21 10
Nye tandproteser – omstilling samt
reparationer udføres
Hverdag kl. 10-17, lørdag efter aftale

Stedet for moderne hårpleje ...

ELITE SALONEN

ved Ulla Nielsen
Søndergade 30 . Struer . Telf. 85 01 77
1. kl.s behandling udføres

SØNDERGADES KONFEKTURE

ved Bjarne Jensen
Søndergade 84 . Struer . Telf. 85 20 15
Stort udvalg i chokolade – konfekturer
samt is. – Alt i frisk morgenbrød fra
søndag kl. 6.30

Vore damer anbefales ...

STRIKKEBODEN

Søndergade 9 – Struer
Stort udvalg i alle garner

Holstebro

Trænger De til at slappe lidt af
– besøg ...

STELLAS VINSTUE

Østergade 30 – Holstebro – Tlf. 42 44 98

Gælder det
URE – GULD – SØLV ...

Poul A's efft.

B. HAANING

Nørregade 27 . Holstebro . Tlf. 42 03 76

Specialforretningen
med det store udvalg ...

GRØNT- OG FRUGTMARKED

ved Olav Sørensen
Nørregade 43 . Holstebro . Tlf. 42 59 60
Alt i årstidens frugt og grønt
til rigtige priser

Vi kører til ...

MOBIL service

ved Svend Ove Dahl Madsen
Jeppe Schousgade . Holstebro
Telefon 42 54 09
Benzin – olie – vask – smøring
samt quick-service
Stort udvalg i autotilbehør

Viborg

TANDLÆGERNE

K. TVEDERGAARD LARSEN og
J. VESTERGAARD PEDERSEN
Sparekassens bygning
Vestervangsvej 16 – Viborg
Telefon (06) 62 59 15

Systemen »NÅL OG TRÅD«

Gerdsvej 19 . Viborg . Telefon 62 61 58
Forandring og reparation af såvel
gammel som ny dame- og børne-
konfektion. Gardiner sys efter mål.
NB. Også reparation af arbejdstøj,
skjorter m. m.

Viborg

Når det gælder RADIO – TV eller
BÄNDOPTAGER – så gå til

RADIO-SPECIALISTEN

ved Leif Frydendahl
LI. Sct. Hansgade 12, Viborg. Tlf. 620406
Stort udvalg i de førende mærker ...
Salg – Service – Reparation

Til hverdag som til fest anbefaler vi
BROPARKENS SMØRREBRØD

Viborg – Telefon 62 71 96
God daglig madpakke – uspecificeret
smørrebrød kr. 2,75 – Platter uden brød
kr. 8,00 – med brød kr. 10,00
Bringes overalt i byen

Ind til ...

ESSO BORGVOLD

ved Jens Erik Ager
Randersvej – Viborg – Tlf. 62 30 90
Benzin, olie, vask, smøring, autoudstyr
**Autoreparationer udføres med faglig
garanti**

Herning

DALLS

HERREMAGASIN

P. M.-HUSET . HERNING . TELF. 12 05 81

HERREHABITTER

Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn – Twist – Trevira

Tandlæge PAUL VIG NISSEN

Fredensvej 6 – Sunds – Tlf. 14 15 50
Konsultation 9-17, lørdag efter aftale

TOFTEMARK FOTO

ved Mona Hermansen
Sjællandsgade 4, Herning. Tlf. 12 43 65
Finere portrætfotografering

Autoruder – Blyruder – Termoruder
og reparation samt bygningsglas
1. kl.s arbejde udføres ...

GLARMESTER BRUNO SAND

H. C. Ørstedesvej 20 . Herning
Telefon 12 55 70

To sideruter til Kolding-Grindsted-ruten blev etableret efter nedlæggelsen af Troldhedebanen er i fare.

Rutebilselskaberne er kommet i en alvorlig økonomisk krise. Det er færre rejsende og stigende udgifter, der er skyld i det.

Det er nok muligt, at nogle af os bliver nødsaget til at søge om tilladelse til at nedlægge sideruter og tilstødende ruter.

Der er flere, der allerede truer med det.

Tidligere har vi altid kunnet se hen til juni-juli, hvor der var penge at hente hjem, hvis det havde været dårligt i månederne forud.

Nu er det lige modsat.

Før hentede vi også, såfremt der ikke havde været penge at tjene på hverdage, indtægterne hjem i weekenderne.

Men det gælder heller ikke længere.

Faktisk er det ikke værd at køre lørdag og søndag. Ofte er der overhovedet ingen passagerer.

De eneste, vi i det hele taget efterhånden har at køre med, er børn og pensionister.

Muligvis vil de fleste rutebilejere prøve at køre endnu et års tid, men at der vil ske noget i løbet af dette år, er helt sikkert.

FRA KLUBBERNE

Jernbanehistorisk Selskab og DMJK

Fra og med den 1. oktober flyttes de sædvanlige mødeaftener i lokalerne på Nørrebro station fra 1. søgnemandag til 1. søgnetsdag.

Lørdag den 2. oktober kl. 12.15 udflugt til Roskilde med besøg på fjernstyringscentralen, driftsdepotet og Vikingeskibsmuseet.

Kolding Lokomotivklub

Klubben havde påtaget sig at sørge for materiel til veteranbanekørsel mellem Fredericia, Middelfart og Strib ved Strib festival den 24. og 25. juli. Loko R 963 fra Odense med 4 veteranbanevogne udgjorde togstammen. Den 91-årige fh lokofører N. P. Jørgensen, Strib, populært kaldet »Peter Kongebro« stod og modtog, da det første tog ankom til Strib.

Dansk Jernbane-Klub

ØSJS nr. 2, nu DJK nr. 2 Kiøge, bygget 1878, har det sidste årstid været under reparation og fået udskiftet 102 kedelrør ved frivilligt arbejde af nogle af

klubbens medlemmer. Maskinen er nu atter klar til drift og er godkendt af maskintilsynet for de kommende 12 år.

Veteranbanekørslen slutter den 19. september for i år.

Mariager-Handest Veteranbane

kan i år se tilbage på en sæson, der befordringsmæssigt har været noget større end i fjor, der var banens første driftsår. Officielt indstilles kørselen på søndage med udgangen af august, men der køres selskabsture og udflugter i efterårsmånederne.

PERSONALIA

Roskilde

Trafikinspektør R. W. Rasmussen, Kh, er udnævnt til stationsforstander ved Roskilde station, hvor stfst. E. Aamand har søgt afsked (67 år).

DØDSFALD

Lokofører V. H. K. Knigge, fh Fredericia, 88 år.

Trafikkontrollør S. L. S. Østerhaab, Århus, 69 år.

Driftsdepotbetjent H. P. Andersen, Odense, 63 år.

Banebetjent P. P. Pedersen, Jyderup, 56 år.

Lokofører J. Maymann Hansen, Helsingør, 55 år.

Overbanehåndværker H. O. Nielsen, Roskilde, 54 år.

Rutebilchauffør K. S. Revsbech, Åbenrå, 53 år.

Lokoinstruktør P. Elman Poulsen, driftsdepot Århus, 52 år.

Rutebilchauffør O. R. Hansen, Odense, 51 år.

Trafikassistent S. A. T. Hougaard, Ribe, 50 år.

Maskinmester E. Gerlach-Hansen, Bøjden-Fynshav, 47 år.

Trafikkontrollør K. J. Rasmussen, Randers, 43 år. x

Stedet for moderne hårpleje ...

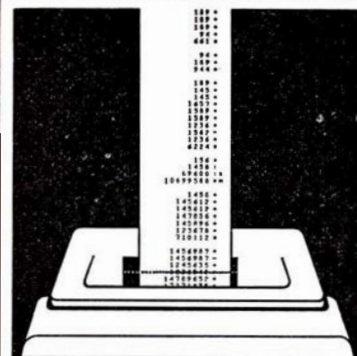
Nørreport Damefrisørsalon

v/ Inge Nørgård

H.C. Ørstedesvej 38 Herning - tlf. 12 12 40

1. kl. individuel behandling udføres

Herning

Det går hurtigere i sparekassen

Den moderne sparekasse klarer Deres økonomi

SPAREKASSEN

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse

MØBEL- OG INVENTARSNEDKERI

Speciale: reparation af

ANTIKVITETER

Henvendelse til

SNEDKERMESTER

KAJ OVESEN

Carit Etlarsgade 9 . Herning

Telefon (07) 12 81 77

Vær moderigtigt klædt - i tøj fra ...

METTE

MODEBOUTIQUE

Søndergade 27 . Herning . Tlf. 12 74 65

Billigst med modevarer

NILFISK - ELECTROLUX STØVSUGERE

brugt, med 2 års garanti, fra kr. 85,00

Nyere Nilfisk - Electrolux

med posesystem ca. 1/2 pris

Reparation - Salg - Service

HERNING STØVSUGERCENTRAL

ved V. L. Pedersen

Fonnesbechsgade 5 . Herning . 12 09 57

Det store udvalg i

URE - GULD - KIKKERTER

Specialforretning

med salg direkte fra fabrik

ANNIE OG FLEMMING

Torvet (v. Herning kirke) . Tlf. 12 73 30

Mange over - ingen under

HERNING TRAKTOR- OG MASKINFORRETNING

ved E. Jakobsen

Rønnbærvej . Herning

Telf. (07) 12 28 88

Aalborg

MEJERIUDSALGET

ved Kurt Kornbech
Boulevarden 44 . Ålborg . Tlf. 12 53 97
Mejeriprodukter og kolonial en gros

NORVIN & LARSEN

Entreprenører
Entreprenørgården
Guldbæk pr. Godthåb
Telefon (08) 38 52 55
udfører arbejde for DSB

Ind til . . . . .

CHEVRON SERVICE

ved Jørgen Jensen
Sønderbro - Ålborg - Tlf. 12 02 30
Stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres
NB. Husk vor bilist-butik med cigarer
tobakker, aviser m. m.

Når det gælder NØGLER og LÅSE
går vi til . . . . .

FJORDENS LÅSESERVICE

Nørregade 32 - Ålborg - Tlf. 13 22 24
(døgnvagt)
Reparation - Montering - Oplukning

Vi træffes kl. 9-17
undtagen lørdag

TANDEKNIK

PÅHLMAN HAFSTRØM

Ålgade 11 . Ålborg . Tlf. 13 23 02

Den elegante og moderne hårpleje . . . .

Salon Hotel Hvide Hus

ved frk Elise Larsen
Vesterbro 2 - Ålborg - Tlf. 13 86 30
1. kl.s individuel behandling udføres
Spec.: Hårtoppe samt parykker

Vi handler i . . . . .

»FUGLESTUEN«

ved Bjørn Pedersen
Absalonsgade 20, Ålborg. Tlf. 12 58 16
Alt i fugle, frø, bure og rekvisitter

Absalons Cigarforretning

ved Oluf Peter Olsen
Absalonsgade 14, Ålborg. Tlf. 12 96 84
Stort udvalg i cigarer - tobakker - vine
spirituosa samt lædervarer

Stedet for moderne hårpleje
med rabatordning fra 10-15 procent

ELITE SALONEN

ved Irene Dahlin
Finlandsgade 4 - Ålborg - Tlf. 12 51 46
Herreklipning udføres - kr. 8,50
1. kl.s individuel behandling udføres

Den modebevidste kvinde får syet
kjolen hos

AAKA MODELLER

v/ Andersen og Kruhøffer
Kastetvej 58 - Ålborg - Telefon 126751
Vi syer også gerne af indleveret stof

Forkort rejsen
med en lommeroman fra . . .

Rutebilstationens Kiosk

J. F. Kennedys Plads . Ålborg
Telefon 12 33 41
Aviser, uge- og månedsblade

Lad os forfatte Deres festsang . . .

GLENDALE

Jernbanegade 21 . Ålborg
Telefon 16 01 72
Duplikering af enhver art fra dag til dag
- også på elektrostencil

Nørresundby

Kvalitetsarbejde til
konkurrencedygtige priser - så . . .

NØRRESUNDBY

AUTOKØLER SERVICE

ved Freddie Olesen
Smedegade . Telefon 17 42 66
Reparation og rensning af autokølere
samt isætning af nye elementer
Spec. Reparation og rensning af
benzin- og olietanke

Vi kører til . . .

KARROSSERIVÆRKSTEDET

Industrivej 14 . Nørresundby

(bag slagteriet)

Telefon 17 41 21

Karosseriarbejde udføres hurtigt og
billigt. Faste priser på paneler og skær-
me. Spec. Klargøring til syn samt
undervognsbehandling.

Nye biler har vi ikke -

men har De en gammel - gør vi den
som ny. Tilbud gives hos

Østergades Karosseri- og Autoværksted

ved Jørgen Thomsen
Østergade 33, Nørresundby. Tlf. 174386

Brønderslev

Vi handler i . . .

BANEGÅRDS-KIOSKEN

Banegården . Brønderslev
Telefon 82 06 22

Forkort rejsen
med en lommeroman fra . . .

VESTBYENS KIOSK

ved Lillian og Frode Nielsen
Vestergade 48 . Brønderslev
Telefon 82 12 40

Aviser, uge- og månedsblade
Stort udvalg i billigbøger

Hjørring

Tøj til far og søn - så gå til . .

Codanhus . Hjørring . Tlf. 92 47 88

Det store udvalg finder De i
specialforretningen . . .

BONBONNIEREN

Byens Confektur Center

E. Thomsen
Østergade 4 . Hjørring . Tlf. 92 15 35

Specialforretningen
med det store udvalg . . .

Jernbanegade 14 . Tlf. 92 04 29

Vi tager mål - vi syer og hænger
op for Dem. Vi er ikke færdige, før
De er tilfreds.

Følg »Gulf«-strømmen til . . .

GULF service

ved Tage Thomsen
Hirtshalsvej . Hjørring . Tlf. 92 39 35
Benzin - olie - vask - smøring
autoudstyr - quick-service udføres

SPECIALFORRETNINGEN

NILFISK

ved Knud Erik Larsen
Kærvej 10 . Hjørring . Tlf. 92 08 58
Stort udvalg i nye og brugte støvsugere
1. kl.s reparationer udføres

BOGHJØRNET

Fremads Folkebibliotek

fejrer 20 års jubilæum med seks danske top-forfattere.

Fremad sætter ny dansk bog-rekord i år, hvor Fremads Folkebibliotek fejrer sit 20 års jubilæum – der er aldrig før passeret en sådan serie kvalitetsbøger! I de forløbne år siden starten i 1952, er der udsendt over 2000 bind i et oplag, der har passeret de 7 millioner! Igen i år møder Fremads Folkebibliotek/Bogringen op med en fin tolv'er med vægten lagt på de danske forfattere, med topnavne som Poul Ørum, Anna Ladegaard, Kelvin Lindemann, Peter Freuchen, Knud Rasmussen og Henning Hjulær.

De to første bind, der netop er udkommet, er spændende på hver sin måde »Jægeren og hvalen« af van der Post – en nyhed på dansk – fortæller om en dreng der står til søs med en norsk hvalfanger og her modnes til en mand – en fængslende beretning om havets vildskab, om sømænds liv og konflikten mellem racerne. »En aften i Koleråret« af Kelvin Lindemann har længe været uopdrivelig, så det må hilses med glæde, at denne perle af fortællekunst igen er at få. Senere udsendes Poul Ørums åbenhjertige kærlighedsroman, »Det gyldne rav« og vor ny kvindelig forfatterstjerne, Anna Ladegaard's »Udenfor sæsonen« – om en kvinde, hvis ægteskab er gået uhjælpeligt i stå.

Spar mere end halvdelen af normale bogpriser

Igen i år foreligger FFB-serien i smukke bogbind, i bedste bogudstyr og til de rimeligste priser, der ihvertfald ligger nede under halvdelen af hvad man ellers må betale for en god bog.

FFB/Bogringen fås hos alle boghandlere, hos FFB's bogombud på mange arbejdspladser og direkte hos Fremad. Skriv blot til FFB/Bogringen, Nørrebro-gade 54, 2200 København N., så kommer bøgerne efterhånden, som de udkommer efteråret og vinteren igennem.

Treffpunkt DB

80 sider, ill. Redactor Verlag, Mörikestrasse 14, D 6 Frankfurt (Main). Ca. kr. 20,00.

Dette er een lang række dejlige fotos fra de tyske forbundsbaner, men ikke fotos taget for jernbaneenthusiasten.

De er taget med det formål at fortælle den rejsende, hvad han ser og især ikke ser af service, sikkerhed og meget andet, som betjener ham under en rejse med jernbanen. Det er lykkedes til fulde at give et godt indtryk af banerne, og som PR må bogen betegnes som vellykket.

Die schönen Plakate der Deutschen Bundesbahnen

56 sider, ill. Boldt Verlag, Köhlerstrasse 36, Bad Godesberg. Ca. kr. 25,00.

De tyske forbundsbaner er berømte for deres mange og særdeles smukke plakater. Og det er derfor intet under, at et forlag er faldet for i samarbejde med banerne at udgive en bog, hvor man vurderer og illustrerer disse smukke plakater. Sidst i bogen gengives en del af plakaterne i smukke farvetryk.

The Iron Road Book

180 sider, ill. E & W, 63 Old Brompton Road, London, SW 7. Ca. kr. 55,00.

Bogen blev udgivet første gang i 1838, og dette oplag er stort set et genoptryk. Den handler om London til Birmingham og Manchester til Liverpool-jernbanerne, og der er lagt et stort arbejde i virkelig at analysere disse baner igen set ud fra datidens synspunkter på dette helt nye og revolutionerende transportmiddel. Bogen er fascinerende og spændende, og slet ikke spor kedelig på trods af de mange år på bagen. Alle-rede dengang var der forfattere som denne, der foretog vandring langs banerne for at kunne beskrive disse rigtigt, og dette er sikkert det første på tryk kendte eksempel på en sådan vandring, som JB's læsere med stor glæde ser gentaget gang på gang herhjemme, desværre dog mest ad nedlagte baner.

The Runaway Train

148 sider, ill. David & Charles (Holdings) Ltd., South Devon House, Newton Abbot, Devon. Ca. kr. 30,00.

Året 1889. Stedet Armagh i Nordirland. Et udflugtstog og med 14 vogne og 940 passagerer, børn og voksne fra søndagsskolen går i stå på en stærk stigning. For at komme i gang sikres de bageste vogne med skruebremser og sten, den forreste del kobles fra. Maskinen er stoppet på »dødpunktet« og lokoføreren »reverserer« ganske let. Stenene knuses, skruebremserne virker ikke kraftigt nok, og vognene begynder at rulle baglæns med større og større

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

... og pengene sætter vi i

ARBEJDERNES LANDSBANK

Filialen i Esbjerg
Kongensgade 13

De får råd – når De går i banken

Forkort rejsen
med en lommeroman fra

JERNE KIOSKEN

Skolebakken 130 . Esbjerg . Tlf. 12 30 91

Aviser, uge- og månedsblade

Ikast

IKAST SLIDBANEFABRIK

ved E. Madsen

Østergade 26 . Telefon 15 11 40

Stort lager af dæk med slidbaner
så De kan bytte omgående

hast. Her kommer næste tog afsendt efter reglerne. De løbske vogne ramte dette tog, tre vogne blev fuldstændigt knust, og 80 mennesker mistede livet.

Det er den triste historie, bogen fortæller. Den giver også historien om de implicerede jernbanefolk.

jas.

SEPTEMBER - JOURNALEN

FOR ALLE, DER FORSTÅR SPØG

*Vi er alle lige
undtagen de, der er skæve*

Vort EDB anlæg har registreret

DSB har planer om omlægning af restaurationsdriften. Inventar med mere skal holdes i orange farver, radioudsendelser i salonerne m. m.

Er det ikke mere nødvendigt med god betjening, bedre og i særdeleshed billigere varer?

DSB har nu gået afslag fra kulturministeriet om støtte til etablering og drift af et jernbanemuseum. Derimod kunne samme ministerium bevillige 17 mill. kr. til restaurering af de over 100 år gamle Lægeforeningens Boliger på Østerbro i København.

Det bliver således kun til fortsat smæk om et jernbanemuseum i kulturlandet Danmark.

Vor Micauber – trafikministeren – har givet grønt lys for Søringsprojektet i København, når Københavns kommune selv vil afholde udgifterne dertil.

Enten må han være farveblind? eller også er det for at gøre Lyngbyvejsfaldesen endnu værre.

DSB gider ikke fortsætte rutebildriften på flere ruter, skrives der i dagspressen.

Hvordan er det så med private rutebilejere, der indstiller bilruter på grund af urentabilitet.

FØLJETONEN

BIM BAM – BIM BAM

Tilegnet dampveteraner
og tognarkomaner

(sluttes fra side 228).

Tilmed sjokkede og pjokkede han rundt ude og inde som en anden Pjer-

rot, hvis hudfarve han iøvrigt også var ved at antage – inde under det vejrbitte, og da han hverken kunne spise eller drikke til nogen normal redelighed, måtte den gode kone se sig nødsaget til at finde årsagen og gik på ham med spørgsmål – og meget hårdt.

Jens Peter ville for enhver pris vægre sit drømmehus mod mere af den alt fordærvende forhåndsglæde og undveg på bedste måde alle angreb med den simple argumentation: Jeg ved jo intet! – Ja, Maren, bare jeg dog vidste! – Og dette varieret med så mangfoldige krumspring, at hun blev tiltagende desorienteret og efterhånden mere besværlig end vækkerklokkerne.

Under opvasken blev der dog en pause, som Maren imidlertid også brød ved at komme ind og beslutsomt kigge den afhørte lige og stift i øjnene:

– Sig mig, Jens Peter – Har du skrevet under på noget?

Tableau. – Dette var værre end flere bisværme, for det var jo et centralt punkt i hele sagen, men han svarede iøvrigt bekræftende, – ved at blive sidende, stille og stivnet, og vende vraggen ud på hele sin personlige habitus.

Nå! sagde hun, nedtrykt men dog tilfreds, og gik ud for at fortsætte opvasken og indså, at hun måtte se i øjnene, at landbetjenten en dag kom for at hente ham.

I denne atmosfære sneg dagene sig hen over deres hoveder, indtil de blev så korte som en dag formår at gøre sig, for da kom der et stort gult brev fra – ja, fra rette vedkommende.

Jens Peter tog det med over i brændehuset, da ingen skulle se de rystende hænder, der åbnede det, eller aflæse, hvor meget hans følelser bevægede sig over eller under det faste nulpunkt. (–Ha! – faste nulpunkt – der reelt var et vibrationscenter med store udslag, både op og ned).

Brevet afslørede iøvrigt, at den gode skærveslager må have været i Sparekassen inde i byen og også har fundet det bord, hvor han kunne lægge penge. Der stod nemlig:

»... Da De imidlertid har indbetalt købesummen, kroner 6234,-, og da skjøde ikke kan tinglyses, før ejendommen er matrikuleret, hvilket kan tage nogen tid, vil De fra 1. januar i det kommende år være at betragte som lovlig og retmæssig ejer med deraf flydende herligheder, rettigheder og pligter ...«

Med den sidste uforglemmelige passus i sjæl og sind løb han ind til Maren, satte hende i sofaen, greb hendes hånd og fortalte nu hele det lange eventyr og sluttede:

– Jahn, – men er det da ikke forunderligt, mour, med sådan en storartet gave – lige bums! ?

– Jouw, Jens Peter, men du har nu også ærligt fortjent den!

– Nei, neii, neiii! – Ærligt tjent til den, – og sandeligen ikke mere! – Men ser du, mour, i overmorgen, søndag, så skal vi to – og måske også drengene – i kirke. – Der er jo noget, der hedder taksigelsestjeneste, – det har jeg nok hørt, men først nu ved jeg sandeligen også, hvad det er. – Og så bavetter skal vi lige et smut hen i Væverhuset og hilse på dit barndomshjem, som nu på det nærmeste bliver vore naboer, og til allersidst skal vi op på broen. Deroppe fra kan du overskue alle vore nye herligheder, rettigheder og pligter, – og så skal du høre noget, du aldrig i dine livskabte dage har hørt før – fra en civil have. – For lige på een gang, når der kommer et tog, så ringer og kimer det – så det runger – dernede fra:

Bim/bam – bim/bam! og er det tog fra den anden side – så på'en igen: BIM/BAM – BIM/BAM ! – Jah-h-h!

Dixi.

God mor'en mine blanke støvler!

– Du har vel hørt, at jeg er bleven skuespiller?

– Sandelig nej. – Javel jeg har nok hørt at du gik på den dramatiske elevskole – men hjertelig til lykke i det store og krævende kald!

Violet kommentar til et gråt papir

– Når du nu vil bryde vor forlovelse, fordi – som du siger – der er en anden, ja, så kan du vel tjene mig deri at sige mig, hvem han er!

– Absolut ikke! – Ingen drama her!

– Tværtimod! – Jeg vil kun vise den tapre en oprigtig goodwill ved at tilbyde ham min forlovelsesring med dit – ædle – navn til en virkelig favorabel pris

– og så var der banebørsten, der ikke kunne bruges til rengøring.

Randers

RANDERS

BEGRAVELSESFORRETNING A/S

Markedsgade 38 (Hj. af Hobrovej)
Vi hjælper og vejleder Dem og ordner alt vedrørende begravelse og ligbrænding. Kørsel med rustvogn i ind- og udland

Telefon 43 29 27

Uden for kontortid: Tlf. (06) 43 29 26
Forretningsfører B. Lauge Christensen

TANDLÆGE

FINN RØNNOW

Løgstørvej 3 - Vorup - Tlf. 42 50 27
Konsultation fra 9-17

Køb kun det bedste - det gør vi ...

DYTMÆRSKENS KØDUDSALG

Dytmærskens 6 (ved Rutebilstationen)

Vort speciale: SKINKEFARS SAMT
HJEMMELAVET MEDISTER. - HVER
DAG VARM FLÆSKESTEG.

Telefon 42 06 31

Vi handler i ....

KIOSKEN

ved Grethe Andersen (ny indehaver)
Udbyhøjvej 89 - Randers - Tlf. 42 05 79
Aviser - uge- og månedsblade samt
stort udvalg i Tobaksvarer
ESSO benzin og olie

Det store udvalg i radio, TV
og grammofonplader - så ...

THORUPS EFTF.V.B.O.HENRIKSEN & HJACOBSEN
ØSTERVOLD/SLOTSGADE . RANDERS . TLF. 42 69 99

REPARATION AF RADIO, TV OG
BÅNDOPTAGERE - ANTENNEARBEJDE
udføres

JEPPE'S RADIO

Markedsgade 16 . Randers . Tlf. 42 63 65

Vor leverandør er ...

JOMA CEMENTVARER

ved Mads Skammelsen
Kristrupvej 26 . Randers . Tlf. 43 29 85
Alt i havefliser, kantsten samt plante-
sten, såvel farvede som ufarvede til
absolutte bundpriser

Det store udvalg i
moderne gulvbelægning
- så gå til ...

VESTER GULVBELÆGNING

Vestergade 38 . Randers . Tlf. 42 01 39

Tilbud og overslag gives
uden forbindelse

Undervognsbehandling er en tillidssag
- kør til rustbeskyttelses-Eksperten ..

RANDERS

AUTO-TECTYL SERVICE

Mariagervej 201 - Telefon 43 20 75
Jyllands mest effektive rustbehand-
lingscenter. Vognen hentes og bringes
gerne indenfor bygrænsen. Beskyt mod
rust med Tectyl - et kendt Valvoline-
produkt

Vi kører til ....

Auto- og karosseriværkstedet

v/ H. Lund Nielsen

Niels Brocksgade 2, Randers, tlf. 432373

1. kl.s arbejde udføres til rimelige pri-
ser med faglig garanti ....

Vore damer går til ...

ASA salonen

ved Anni Christiansen

Ymersvej 20 . Randers . Tlf. 43 26 20

Alt indenfor moderne hårpleje udføres

Vi handler hos ...

Slagtermester HARBO

Stadfeldtsvej 47 . Randers . Tlf. 42 50 64

Alt i 1. kl.s kød og flæsk samt
hjemmelavet pålæg og delikatesser

Ind til ....

ESSO Selv-Tank

v/ P. K. Kristensen

Århusvej 96 - Randers - Tlf. 42 32 63

Benzin - Olie - Vask - Smøring
Autoudstyr - Quick-Service udføres
Selvvask i automat eller egne båse

Vi handler i den nye specialforretning

Randers Støvsuger-Central

Jernbanegade 20 - Telefon 43 22 82

Aut. forhandler af de førende mærker
Samtlige reparationer udføres med fag-
lig garanti. - NB. Nye slanger og poser
til alle mærker

KØD køber man billigst
på Lervangen

LERVANGENS

SLAGTERFORRETNING

ved Ole Christensen
Lervangen 52, Randers. Tlf. 42 67 48
Varene bringes overalt

Forkort rejsen med en lommeroman fra
»PARK-KIOSKEN«

v/ Eva Pingel

Hadsundvej 30 - Randers - Tlf. 42 55 66

Aviser, uge- og månedsblade samt
tidsskrifter - Papir- og kontorartikler

Vi kører til ...

FLEMMINGS

CYKEL- OG KNALLERTSERVICE

Hadsundvej 6 . Randers . Tlf. 42 52 74

De førende mærker
i cykler og knallerter
1. kl.s reparationer udføres

Frederikshavn

ESSO Servicenter

v/ V. Christensen

Søndergade 3, Frederikshavn, tlf. 421604

Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick-Service - Alt i auto-udstyr

TØJ til far og søn - så gå til

Danmarksgade 77 - Frederikshavn
Telefon 42 07 99

SKIPPERS GRILL BAR

Søndergade 133 . Frederikshavn
Telefon 42 37 89

Lækre kyllinger - bøfsandwich -
forårsruller - fiskefilet - medister-
pølse - Houlbergs pølser - pom-
mes frites - fadøl - sodavand -
kaffe - is m. m. **Åbent fra kl. 11-24**

Stedet for moderne hårpleje ...

DAMESALONEN

ved Karen Maria Hjortholm Jensen

Danmarksgade 39 . Frederikshavn

Telefon 42 29 44

1. kl.s individuel behandling udføres

1 stk. Leyland - DAB
selvbærende
dieselomnibus
type LIDRT
indrettet for
53 personer + fører
leveret til Varde-Nr. Nebel
jernbane - Varde

SÆTTER DANMARK PÅ HJUL

LEYLAND . DAB A/S . SILKEBORG . TELF. (03) 82 33 00